

LITUANISTINIO SVIETIMO AKTUALIOSIOS PROBLEMOS

Pratęsiant diskusijas, vykusias pernai vasarą mokytojų studijų dienoje ir rudenį Kultūros kongrese, norisi atkreipti dėmesį į bent kelias svarbias problemas, kurioms anose diskusijose, atrodo, nebuvo skiriama pakankamai dėmesio. Norėčiau šia proga atžymėti tris konkrečius klausimus, kurių du pirmieji liečia tiesioginiai švietėjus, o trečias apima visus jaunimo auklėtojus. Tie klausimai yra: 1) mokymo metodikos reikalai, 2) mokinių, ypač aukštesnių klasių, skaitinčiai ir 3) jaunimo stovyklos.

1. Metodikos reikalai

Turint galvoj, kad jau nemažą dalį šeštadienių mokyklų mokytojų sudaro jauni, pedagoginių mokslų nestudijavę ir lietuviškose mokyklose nedirbę mokytojai, mokymo metodinės pagalbos klausimas yra didžiausio svarbumo klausimas. Nemetodiskas dėstymas tegali atgrasyti vaikus nuo lietuviškos mokyklos. Vienoje mokykloje autoriui paklausus, ar patinka lietuviška mokykla, keli vaikai tuoj atsakė, kad ne. Paklausus kodėl, atsakė, kad čia tik eilėraščiai ir eilėraščiai. Tai rodo, kad be patarimo mokytojams lengva nukrypti į visokių kraštutinių ir tuo būdu atgrasyti vaikus nuo lietuviškos mokyklos.

Šiuo metu vienintelis metodikos vadovas tėra „Lituanistinių šeštadienių mokyklų programa“ (1960 m.). Toje programoje 4-omis ar 5-omis eilutėmis pasakoma, kas kuriam skyriui išei-tina, ir prie kai kurių skyrių dar yra „Pastabos“, kur dar kelioms eilutėms paaiškinama skyriaus programa plačiau. Prie kai kurių skyrių (IV, VI, VII) nė tų pastabų nėra. Pavyzdžiui, IV skyriaus programa išdėstyta šiais keliais sakiniukais: „Aplinkotyros pobūdžio skaitiniai apie lietuvių darbą, papročius ir pan. Skaitomomis temomis pasikalbėjimai ir pasakojimai. Keli eilėraščiai. Diktantai, nurašinėjimai ir užrašinėjimai. Kartojamas daiktavardžių linksniavimas. Veiksmažodžiai, jų laikai ir asmenavimas.“ Tai ir viskas ketvirtam skyriui. Ką jaunas mokytojas gali pradėti su tokiais nurodymais? Išvada — būtina bent elementari dėstymo metodika. Ją gali paruošti seni, prityrę mokytojai. Tą metodiką aš vaizduojuos šitaip. Sakysime, per visus mokslo metus yra numatyti 32 šeštadieniai po 4 pamokas kiekvienas. Tad iš viso 128 pamokos. Kiekvienas skyrius turi tam tikrą iš-eitinių dalykų skaičių. Reikia tuos visus programas dalykus pada-

linti 32 šeštadieniams, o jei galima, tai ir kiekvienai šeštadienio pamokai. Tuo būdu mokytojas turės ne tuos kelis visų metų programos sakiniukus, o kiekvieno šeštadienio programos konkrečius nurodymus. Tai būtų didelis jaunam mokytojui palengvinimas.

Smulkus medžiagos suskirstymas dienomis ar net pamokomis nėra, žinoma, jau visa metodika. Reikėtų ir konkrečių pamokų vyksmo aprašymo, o per mokytojų suvažiavimus praktiškai pademonstruoti pamokų eigą. Taip pat reikalingi nurodymai, kas darytina, jei mokytojas nespėja visų programos dalykų iš-eiti. Ar galima, pavyzdžiui, kai ką praleisti? Aišku, kad pvz., iš gramatikos nieko praleisti negalima (nebent iš sintaksės), bet, gal būt, galima kai ką praleisti iš skaitinių ir pn. O kaip su kartojimu? Ką ir kada kartoti? Kiek per metus mokinius turi išmokyti eilėraščių? O kaip su rašymu? Programoje pasakyta: „Diktantai, nurašinėjimai, užrašinėjimai, rašinėliai“. Nurodyti, kokie tie diktantai turi būti, kas tie nurašinėjimai ir užrašinėjimai, kokie rašinėliai. Kokios gali būti rašinėlių temos? Kaip dažnai kas rašoma, ir t.t.

Švietimo vadovybė turėtų surasti mokytojus, kurie paruoštų tokios metodikos bent metmenis, kad sekančioji mokytojų studijų savaitė visi galėtų juos pasvarstyti, gal papildyti ar pataisyti, o paskui multiplikuoti ir visiems mokytojams išsiuntinėti.

2. Skaitiniai

Lituanistinės mokyklos uždavinys turėtų būti ne tik pramokyti skaityti ir rašyti, bet ir įprastinti skaityti lietuviškas knygas. Lituanistinės mokyklos dar neturėtų susiredukuoti tiek, kad lie-tuvių kalba būtų dėstoma kaip kokia svetima kalba. Dėl to lietuviškoms mokykloms neužtenka tik skaitymo vadovėlių, kurių jos dabar turi kiekvienai klasei. Iš tų vadovėlių skaitoma mokyklose. Bet vaikai turi turėti ką nors paskaityti namie ir ne iš vadovėlio. Todėl reikia sudaryti: a) perskaitytinių knygų ar veikalų sąrašą, pradedant 1-ąja ir baigiant 12-ąja klase b) nustatyti privalomą kiekvienai klasei minimamą knygų ir nurodyti, kokios pirmoje eilėje toje klaseje skaitytinos, ir c) tikrinti tų knygų skaitymą. Tai turėtų būti privaloma mokyklinės programos dalis. Čia ir tėvai turėtų būti įpareigoti skaitymą prižiūrėti. Kai pats vaikas neprisiverčia skaityti, tėvas ar motina gali jį šalia pasisodinti ir jam „padėti“ skaityti — klausytis, kaip vaikas skaito. Taip darė šių eilučių autorius, skaitydamas su vaiku Jankaus „Kareivį Matutį“, Maiornio „Jaunąją Lietuvą“ ir kt.

Čia ir iškyla jaunimo literatūros trūkumo problema. Žemesnėms klasėms šį tą turime, bet vyresniems moksleiviams yra tik ras badas. Padėtis tiesiog skandalinga. Nedovanotinas švietimo vadovų apsilėidimas. Neteko pastebėti, kad studijų dienoje ar kur kitur kas nors būtų tą problemą rimčiau svarstęs. Neįsivaizduoju, kaip dirba Chicago bei

Emile Antoine Bourdelle (prancūzas, 1861-1929)

BEETHOVENAS

LUDWIG VAN BEETHOVEN

Itališkų operų stiliaus ir rimtos, drama tinės tikrovės kryžkelėje

VLADAS JAKUBENAS

Apie naująją Lietuvios operos premjerą — L. v. Beethoveno „Fidelio“ mūsų spaudoje jau gana daug buvo parašyta išsamių ir įdomių straipsnių. Tebūnie man leista čia paliesti vieną specifinę šio veikalo pusę: Beethoveno santykį su vokaline muzika ir su to laiko operos stilium.

L. v. Beethovenas mums yra žinomas, kaip instrumentalinės muzikos galiūnas; jo labiausiai žinomi veikalai yra tragiškos nuotaikos, nors jo kūrybos visu-moje vyrauja rimtai šviesios spalvos. L. v. Beethovenas nebuvo šimtaprocentinis reformis-tas ar revoliucionierius muzikoje: iš pat vaikystės jis turėjo rimtą, sąžiningą pažiūrą į savo, kaip menininko, uždavinį; jis laikė savo pirmu uždaviniu iš-mokti valdyti viską, kas jo lai-pais muzikos srityje buvo pa-siekta ir vykdoma. Tais laikais vyraujanti sonatos forma (kitu vardu vartojama simfonijose, kvartetuose ar kitokiose stam-biose instrumentalinėse formo-s) išriedėjo laipsniškai dau-giausia Vokietijoje, buvo išto-bulinta Haydno ir Mozarto. Jau-nas Beethovenas, atvykęs iš gimtosios Bonnos į Vieną, greit pagarsėjo kaip pianistas. Jau parašęs nemažai kūrinių, jis ku-rį laiką jų nerodė viešai, siek-damas vis dar papildyti savo ži-nias kompozicijoje. Bacho ir Palestrinos laikų polifonija ne-buvo Beethovenui įgimta ir jau aplamai nebebuvo aktuali to lai-ko muzikos gyvenime. Beetho-

venas vis dėlto uoliai mokėsi kontrapunkto pas Haydną. Kartą jaunas, bet gilaus teoretinio išsilavinimo muzikas Albrechts-bergeris, užėjęs pas Beethove-ną, rado gerokai klaidų jau Haydno ištaisytuose griežtojo kontrapunkto pratimuose. Su-pykęs Beethovenas norėjo bė-gti pas Haydną ir atsakyti pa-mokas. Albrechtsbergeriui pa-vyko įtikinti karštakošį jaunuo-lį nenutraukti ryšių su to laiko žymiausia klasiškinė muzikos kūrybine asmenybe; kon-trapunkto pratimai buvo slaptai ir papildomai tikrinami Albrechts-bergerio, bet Beethovenas, besī-mokydamas pas Haydną, išto-bulino ir taip jau aukštą klasi-kinės sonatos formos valdymą, kur reikalinga, puikiai valdyda-mas ir polifonija.

Visa tai lietė pirmiausia inst-rumentinę, ne vokalinę muziką; šioje srityje, bent sonatos - sim-fonijos formoje, jau tada vyra-vo vokiečiai. Vokalinė muzika buvo kiek kitokioje būklėje. Čia apie 1600 m. Italijoje užgimusi opera išplito greit po visą to-laikinį civilizuo-tą pasaulį; ji pa-siliko itališkų dalykų, surišo su italų kalba ir tam tikru sti-lium. Italijoje išaugusi daina-vimu ir melodijų kūrimo būdu. Italų hegemonija ope-roje susi-laukė kai kur ribotos opozici-jos. Prancūzai šalia itališkų ra-kš operas, dainuojamas ir sava-

ja kalba: Vokietijoje kurį laiką Hamburge gyvavo vokiškoji opera, atsistojusi aiškioje opo-zicijoje prieš italus: operų tem-os buvo drastiškai komiškos, vokiškai liaudiško charakterio, tokia pat buvo ir muzikos link-mė. Tačiau Hamburgo vokiečių opera pasiliko labiau vietiniu reiškinio ir išnyko, neatsilaikiu-si prieš italų hegemoniją.

XVIII amžiuje Vokietijoje isi-vyravo savotiška dvilypė mada: „Didžioji opera“ buvo dainuo-jama itališkai; joje visas veiks-mas išsiai buvo dainuojamas, „Singspiel“ (Dainuojantis žaidi-mas, ar vaidinimas) buvo vo-kiečių kalba atliekama opera, kurioje šalia dainavimo buvo ir šiaip pasikalbėjimų. Iš Mozarto operų „Entfuehrung aus dem Se-rail“ (Pagrobimas iš Seralio) ir „Zauberfloete“ (Užburtoji fleita) yra „Singspiel“iai, su vo-kiečių originale kalba, tuo tar-pu kitos jo išgarsėjusios ope-ros, kaip „Don Zuanas“, „Cosi fan tutte“, „Figaro vestuvės“ Vokietijoje yra dainuojamos iš-verstos iš itališko originalo.

L. v. Beethovenas nebuvo gi-męs vokalistu; jo pagrindinis talentas neabejotinai buvo inst-rumentinės muzikos srityje, kur jis mokėjo jungti audringai prieštaraujancias nuotaikas su monumentalia, logiška forma. Ir vokalinėje muzikoje, kiek jis joje pasireiškė, Beethovenas ne-buvo revoliucionierius; ir čia jis norėjo mokėti rašyti pagal nu-sistovėjusias tradicijas. Todėl (Nukelta į 2 psl.)

Kertinė Parastė

IMANENTINĖ EVOLIUCIJOS TEORIJA IR RELIGIJA

Susipažinę su Teilhard de Chardin evoliucijos teorija, kad pasaulio būtybių skirtingi laipsniai išsivystė iš Dievo į pirminę medžiagą įdiegtos ir joje slypinčios jėgos, kad aukštesnio laipsnio būties suoliai įvykdavę, susidarius reikiams aplinkos sąly-goms, turime dar trumpai žvilgtelėti į keletą su minėta teorija susijusių sunkumų.

Pirmą labai svarbų ir esmi-nį priekaištą iškelia prof. A. Maceina 1967 metų „Draugo“ priede sausio 28 d. Anot A. Maceinos, pagal Teilhardo evoliucinę teoriją išeina, kad mes esame visa savo esybę gamtinės evoliucijos padaras. „Aš esu visas — kaip asmuo — kilęs iš gantos“ žmogus turi Dievą garbinti ir mylėti. Tai sudaro jo religiją. Jei mus gamtinė evoliucija neša prie Dievo, kaip Omega taško, tai mūsų religija virsta griaučių religija — be dvasios ir širdies, be atsakingumo ir be apsisprendimo. Išeina, kad to-kių religijų žmogaus asmuo nedalyvauja. Žmogus tampa gamtinių automatu...

Sis tik ką iškeltas priekaiš-tas verstų nuo kojų visą teilhardinę evoliucijos teoriją, jei būtų pilnai pagrįstas Teilhardo mintimis. Tačiau taip nėra. Jau pačiame pagrindiniame Teilhardo veikale „Žmogaus fe-nomenas“ autorius, nors ir pabrėžtinai pasisako, kad jis čia nekalba nei kaip teologas, nei kaip filosofas, o vis dėlto šalia žmogaus gamtinio fe-nomeno autorius priduria ir ke-lėtą teologinių minčių, kurios yra labai esmiškos mūsų kal-bamuojui klausimu. Išdėstęs žmogaus išsivystymą iki pro-tinės plotmės, toliau pastebi, kad čia ribojasi fenomenas dėl gilesnių priežasčių, kurios sprendžia visą problemą. Žvel-giant iš spiritualistinio aiški-nimo, galima prileisti aukš-tesnę priežastį, kaip ypatin-gą įsikišimą į žmogaus vysty-mosi eigą (plg. p. 158 ir t.).

Tur būt, nėra nieko tolimes-nio Teilhard de Chardin min-čiai, kaip tvirtinimas, kad evo-lucija žmogų savaime neša į Omega tašką, be jo apsipren-dimo bei pastangų. Šį teiginį puikiai pagrindė tėvas pranciškonas Prapakas praeitu metų „Drauge“ gegužės 13 d. išspausdintame straipsnyje: Keli Teilhard de Chardin minties bruožai. Ten nurodo-ma į Teilhardo kitus veikalus, kuriuose jis kalba ne kaip gamtininkas fenomenalistas, bet kaip teologas. „Yra svar-bu pabrėžti, sako Teilhard, kad žmonija nepajėgs eiti daug to-liau keliu, kuriame yra užsi-angažavusi, jei neapsispręs... pasirinkti viršūnę, kurią turi pasiekti... Dievo problema“ (L'Avenir de l'Homme, 187 p.).

Teilhard reikalauja ne tik apsisprendimo už Dievą, bet irėjimo iki savo pajėgų ribos „Aš jiems atsakiau: Jūs nei-nate iki savo širdies ir savo minties ribų“ (Nouvelle Re-vue Theologique, 1962, 610 p.). Jis mato ne visos žmoni-gos savaiminįėjimą prie Ome-

gos, bet tik tos žmonijos da-lies, „kuri per laiką, erdvę ir blogį pajėgė darbščiai save sintetizuoti iki pat galo“ (Phenomenon of Man, 287 p.).

Teilhardas savo vizijoje ne-pasikliauna vien natūralia evo-lucija, privedusia gyvius iki protinės plotmės, bet regi ta-me procese naują pakopą, ku-riuje naują žmonijos tobulėji-mo tarpsnį sudaro Kristus. Kristus yra Dievo malonės tei-kėjas žmogui. Visata neaptem-do Kristaus, bet kaip tik Kris-tuje atranda savo pastovumo ir tobulumo garantiją. Gami-nis natūralumas, žmogaus va-lios pastangos ir Kristaus tei-kiamoji išganyto malonė su-daro kartu atbaigtą evoliuci-ją. Pirmasis faktorius sudaro evoliucijoje deterministinį mo-mentą. Antrasis faktorius (žmogaus valios pastangos) sudaro dinaminį momentą. Trečiasis gi faktorius — Dievo maloninis veikimas — su-daro evoliucijoje atbaigiamą-jį momentą. Dėl to teilhardi-nė evoliucijos samprata, kaip matome, nėra evoliucija tra-dicine prasme, kur viskas vyksta gamtos determinizmo dėsningumu, ir nelieka visai vietos nei dieviškai apvaizdai, nei Kristaus atnešto išgany-mo malonei. Teilhardinė sis-temoje religija, arba žmogaus asmeniškasis santykis su Die-vu, yra ne tik galimas, bet ir būtinas. Jeigu ši mintis neat-rodo evidentiška, skaitant jo pagrindinį fenomenologijos vei-kalą „Žmogaus fenomenas“, tai ji nušvinta visam savo spin-desy teologiniam jo veikale, „The Divine Milieu“. Čia au-torius pasireiškia jau ne kaip natūralistas, bet įkaitintas Dievo meile teologas iki mis-ticizmo viršūnės. Kada Kris-tus įsiviespatauja žmogaus dvasioje meilės pavidalu, žmo-gus nustoja būti egoistas. Jis transformuojasi, lyg nustoda-mas būti pačiu savimi ir tap-damas visiška Dievo nuosavy-be: „Susivienydami su Kristu-mi, — sako Teilhard de Char-din, — mes esmiškai trans-ponuojame savo egzistencijos centriškumą į Jį, radikaliai atsižadėdami savo egoizmo“ (The Div. M. 66 p.).

Evoliucinę eigą žmogus, suvokdamas save, lyg atsiplė-šia nuo gantos ir tampa as-menybe. Toliau, jis, suvokęs Dievą ir Jį pamilęs, lyg atsi-plėšia nuo savęs (savo egoiz-mo) ir pasineria antgamtyn-ben (op. c. 68 p.).

Jeigu šitokį žmogaus suvo-kimą į Dievui pasivedimą ne-galima būtų vadinti religija ir teilhardinę evoliucijos sampra-tą vadinti grynu natūralizmu, tai ką tada iš viso būtų gali-ma vadinti religija? Argi pas-mus katalikus ir bendrai krikš-čionis religijos sąvoka yra ki-toniška? Ar gali būti religin-genis įsijautimas už šią Teil-hardo mistinę maldą: „Jėzau, žmogiškos veiklos Išganyto-jau, kuriai tu suteiki prasmę, žmogiškos kančios Išga-nytojau, kuriai tu suteiki gy-vybinę vertę, būk taip pat (Nukelta į 2 psl.)

Šiame numery:

- * Imanentinė evoliucijos teorija ir religija.
- * Lituanistinio švietimo aktualiosios problemos.
- * Vladas Jakubenas apie Ludwig van Beethoveną.
- * Kaip buvo bandyta išgelbėti Putina.
- * Sovietų rašytojų tragiškas.
- * Vytauto Volerto žodis septynio-likt „Draugo“ romano konkurso pabaigtuvėse.
- * Beethovenas lietuvių scenoje.
- * Prano Lapės paroda Chicagoje.

LITUANISTINIO ŠVIETIMO AKTUALIOSIOS PROBLEMOS

(Atkelta iš 1 psl.)

kitos Aukštesniosios lietuviškos mokyklos be literatūros skaitinių jaunimui. Negi ir jos tenkinasi chrestomatija. Buvęs švietimo tarybos pirmininkas J. Ignatonis savo pranešime JAV LB Tarybos suvažiavime pareiškė: "Visos pastangos gerinti jaunimui skaitinių leidimą — nesėkmingos" (Darbininkas, 1967.9.6). Ar ne keista? Buvo galima paruošti ir išleisti bent dešimt brangių vadovėlių, o negalima buvo parūpinti nė vienos aukštesnių klasių mokiniams apysakos. Per keletą metų neparuošta nė to vieno Pietario "Algimanto"! Kas gali patikėti tokia "negalimybe"? Norime čia visiems švietimo vadovams primygtinai pabrėžti, kad čia ne rašytojų problema, o turimų knygų paruošimo bei išleidimo problema. Taigi paruoškime "jaunimo biblioteką". Išleiskime Pietario jaunimui pritaikytą (su pataisyta kalba ir gal kiek sutrumpintą) Algimantą, Vienolio Viešnią iš šiaurės, Krėvės Dainavos šalies senų žmonių padavimus ir kai ką iš šiaurinės pastogės (mokiniam J. Kapočiaus Krėvės raštų leidinio nepakanka), Spalio Gatvės berniuko nuotykius, J. de La Bre te Mano dėdė ir mano klebonas (Vaičiulaučio vertimas), Tarsenkos Užburto lobiai, Pabėgimas ir kitų nuotykių jaunimo mėgstamų apysakų. Neseniai apie tai šiam laikraštyje rašė ir El. Bra (dūnaitė). Nebijokim pasitelkti, kas dabar gero šiam reikalui Lietuvoje išleista. Išleiskime geriausių novelių rinkinėlį — Vaičiulaučio, Zbarsko, Mazalaitės, Grušo, Barono, Alb. Baranauko ir kt. Paruoškime chrestomatiją, kuriose rastų viršutinių rinkinių Valančiaus, Kirdikos, Šatrijos Raganos, Bilūnų, Vaižganto ir kt. dalykai. Galima kai ką ir iš kitų kalbų išsiversiti.

Tik visi šie leidiniai turi būti tinkamai paruošti: gal būt, kiek iliustruoti, su trumpom autorių biografijom, su retesnių žodžių žodyneliais ir kt. Dabar ruošiamas aiškinamasis žodynas mokykloms gali būti naudingas. Bet ką su juo mokiniai veiks, kai nėra ko skaityti. Faktiškai neturime nė lietuviškų pasakų rinkinių, tinkamai mokykliniam jaunimui paruoštų. Ir jeigu ligšiolinis liuanistinis švietimas nebuvo kaip reikiant sėkmingas, tai nemažai lėmė čia ir gerai paruoštų skaitinių neturėjimas.

Todėl ir čia švietimo vadovybė turi surasti žmonių, kurie iki vasaros atostogų studijų dienų parengtų jaunimo bibliotekos paruošimo bei leidimo planą, kad suvažiavime galima būtų jį padiskutuoti. Paskui reikia suorganizuoti būrį žmonių (čia ne vieno darbas) tam planui vykdyti.

3. Stovyklos

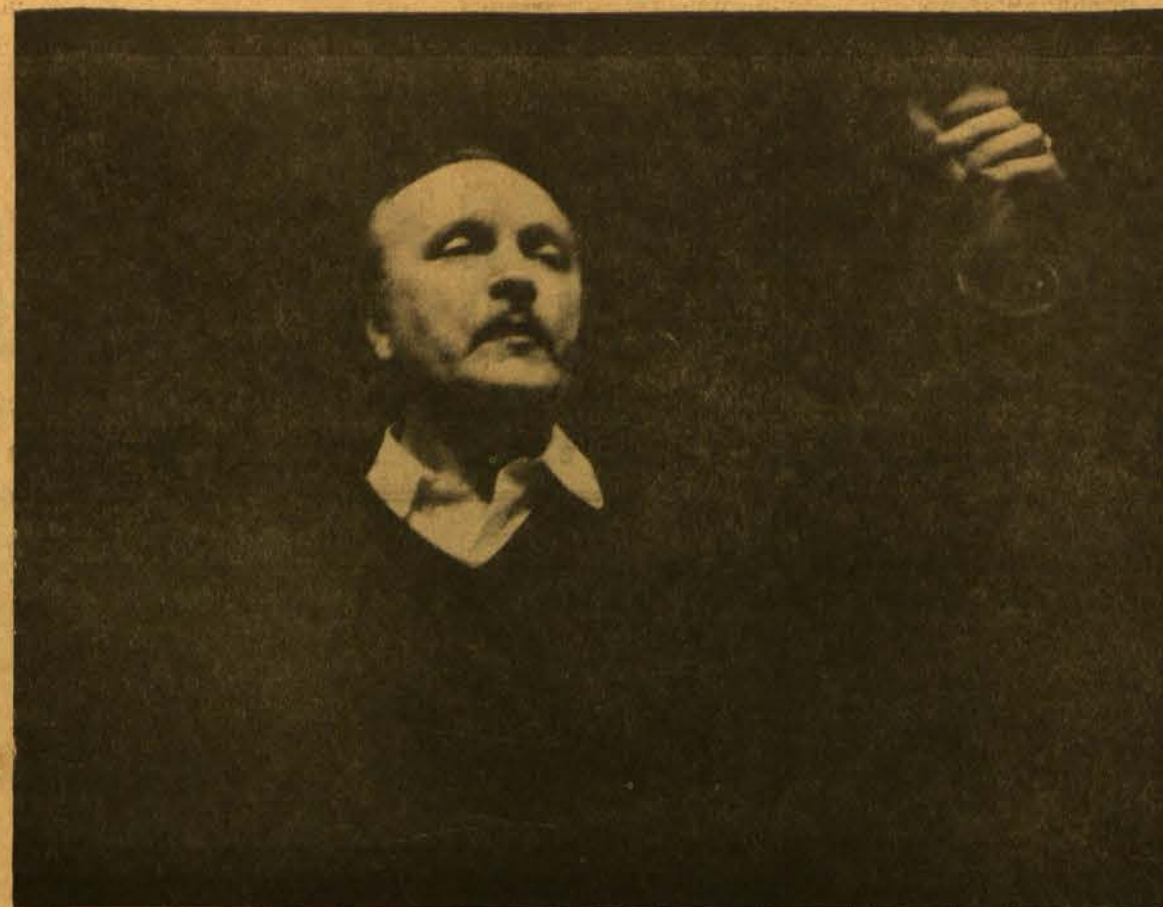
Stovyklos yra taip pat liuanis

tinio švietimo dalis. Normaliai jos turėtų būti vietose, kur lietuvių vaikai turi sąlygas praktiškai vartoti tą kalbą, kurios jie mokosi per metus mokyklose. Lietuvių vaikų stovyklos be lietuvių kalbos praktiško vartojimo yra labai abejotinos vertės. Tada jos lieka praktišku "irodymu", kad galima būti lietuviu ir be lietuvių klabos, ir yra paskatinimas tuo ir tesitenkinti. Mūsų stovyklos tokios jau darosi ar pasidarė. Neteko asmeniškai susipažinti su visom moksleivių stovyklom, bet vienoje jų teko pamatyti praleisti porą savaitių. Tai buvo vyresniųjų ir jaunesniųjų moksleivių ateitininkų stovykla Kennebunkporte. Apie tai kalbėdamas, ją ir turiu galvoj.

Daugumas stovyklautojų lietuviškai galėjo kalbėti, daugelis galbūt gerai ar net labai gerai. Buvo šaunių berniukų ir mergaičių. Tačiau praktiškai tarpusavy kalbėjo daugiausia angliškai. Lietuvių kalba tebuvo vartojama giedant himnų (vėliau pakeliant ar nuleidžiant), bažnyčioje ir parengimuose, kaip literatūros vakarė, prie partizano kapo ir kitur, kur reikėjo ką nors skaityti. Tai primena senovės mokyklas, kuriose mokiniai bažnyčiose giedodavo lotyniškai, mokėsi net eilėraščių rašyti lotyniškai ir net vaidino lotyniškai. Taip būdavo praktiškai mokomasi svetimų kalbos. Taip dabar kartais praktiškai mokomasi prancūzų ar ispanų kalbų — dainuojamos tom kalbom dainelės, sakomi eilėraščiai. Kai šituo tesitenkinama lietuviškoj stovykloj, lietuvių kalba sulyginama su svetimąja kalba.

Bet šitokia padėtis nėra patenkinama ir pateisinama, kada daruma ar net visi stovyklautojai moka ir gali kalbėti lietuviškai. Atrodo, kad šiuo metu būtų galima rasti kompromisinę išeitį — vartoti abi kalbas. Pavyzdžiui, žaidžiant beisbolą, kai žaidėjams tampa žinomi tik angliškai to sporto terminai, galima tenkintis ir anglų kalba. Tačiau per pietus ar vakarienę, bendruose susirinkimuose bei kitomis progomis turėtų būti vartojama tik lietuvių kalba.

Kaip tai pasiekti? To, žinoma, negali padaryti nė griežčiausias stovyklos komendantas įsakymo keliu. Tam reikia išankstinio atitinkamo nuteikimo. Stovyklos organizatoriai turėtų iš anksto spaudoje paskelbti, kad stovyklon kviečiami visi tie, kurie sutinka kalbėti lietuviškai, ir kad geriau tenevažiuoja tie, kurie iš principo nusistatė tos kalbos nevartoti. Tėvai turėtų atitinkamai nuteikti vaikus dar namie. Pačioje stovykloje nėra reikalo laikyti stovyklautojus ir stovyklos tvarkos palaikymą. Stovyklose reikėtų praktikuoti savivaldos principą, kad stovyklautojai jaustų,

Dirig. Aleksandras Kučinas "Fidelio" repetitijos metu.

Nuotr. Alg. Kezio, SJ.

LUDWIG VAN BEETHOVEN

(atkelta iš 1 psl.)

jau būdamas garsus ne tik kaip pianistas, bet ir kaip kompozitorius, jis ilgokai ėmė pamokas pas operų kompozitorių Cherubini. Italų dainavimo stiliaus įtakos jaučiamos visoje L. v. Beethoveno vokaliniuose kūryboje. Antra vertus, žymiai skirtinga, vokiškai rimta, prie draminizmo linkusi Beethoveno prigimtis prasiveržia tiek jo solo dainose, tiek oratorijose, tiek ir operoje "Fidelio".

Šis dvylipumas ypač jaučiamas operoje. "Fidelio" yra užmanytas kaip "Singspiel" — jo libretas parašytas vokiškai ir personažai scenoje ne tik dainuoja, bet ir kalbasi. Kadaise, dar tik pradėjus muzikos studijas, Rygos operoje teko pirma kartą matyti neblogai pastatytą "Fidelio"; atsimenu nustebimą dėl daugelio, ypač ansamblinių, vietų: "Juk tai ne Beethovenas — tai itališka opera". Kitose vietose įspūdis staiga apsisverdo: pasigirs davo tikrasis Beethovenas. Vėliau, ypač pa-

jog jie ne kokio komendanto įsakymu, o savo pačių nutarimu vykdo. Kai stovyklautojai vyresnieji kartu su jaunesniaisiais, vyresnieji turėtų būti stovyklų vadovų talkininkai. Todėl stovyklavimui pradžioje tinka padaryti vyresniųjų susirinkimą, išsiaiškinti jame visus reikalus ir sutarti, kur ir kuoj jie galėtų pasitarnauti. Jei gu tai yra skautų ar ateitininkų stovykla, vyresnieji turėtų suprasti, kad jų principai uždeda jiems tam tikros atsakomybės įsąmonę savo organizacijos narių atžvilgiu. Mažiausia, jie turėtų būti bent tinkamu jaunesniems pavyzdžiu.

Stovyklos atsakingas globėjas turėtų būti kas nors iš vyresnio amžiaus žmonių su pedagogine nuovoka, o pats stovyklos vadovas neturėtų būti senas žmogus. Bene tinkamiausias būtų vyres-

nis (J. Vaznelis) ir persirengusios Stankaitytės scena, bokašant duobę rūsyje, pasižymi didelė dramatinė tikrove; daugelis kitų epizodų, jų tarpe ir puikių chorai, ir itališką vokalinio stiliaus pagrindą įneša visai kitokių, būsimosios XIX amžiaus muzikinės dramos elementų. Visumoje "Fidelio" opera veikia ir klausytojus panašiai, kaip ir kiti L. v. Beethoveno kūriniai; kaip žinoma, šio autoriaus muzika gali sukurti visų didesnę salės žiūrovų sielą, o kartais praskamba, nieko per daug emocionaliai nepalietusi. Taip ir "Fidelio" — kartais gali praskambėti kiek nuobodokai, o kartais nuo pradžios iki galo sužavi klausytoją ir palieka gilias įspūdžio. Tas pats liečia ir tarp pirmo ir antro veiksmo grojamą "Leonoros nr. 3" uvertiūrą; yra tai vienas stibriausių L. v. Beethoveno kūrinų, sudaręs, kaip sakoma, "pats savyje atskirą dramą".

"Fidelio" operai mūsų solistai ir choras ruošiasi visu rimtumu visą žiemą; atskirų veikė-

co (J. Vaznelis) ir persirengusios Stankaitytės scena, bokašant duobę rūsyje, pasižymi didelė dramatinė tikrove; daugelis kitų epizodų, jų tarpe ir puikių chorai, ir itališką vokalinio stiliaus pagrindą įneša visai kitokių, būsimosios XIX amžiaus muzikinės dramos elementų.

Visumoje "Fidelio" opera veikia ir klausytojus panašiai, kaip ir kiti L. v. Beethoveno kūriniai; kaip žinoma, šio autoriaus muzika gali sukurti visų didesnę salės žiūrovų sielą, o kartais praskamba, nieko per daug emocionaliai nepalietusi. Taip ir "Fidelio" — kartais gali praskambėti kiek nuobodokai, o kartais nuo pradžios iki galo sužavi klausytoją ir palieka gilias įspūdžio. Tas pats liečia ir tarp pirmo ir antro veiksmo grojamą "Leonoros nr. 3" uvertiūrą; yra tai vienas stibriausių L. v. Beethoveno kūrinų, sudaręs, kaip sakoma, "pats savyje atskirą dramą".

"Fidelio" operai mūsų solistai ir choras ruošiasi visu rimtumu visą žiemą; atskirų veikė-

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val. kasdien nuo 10-12 val. ir 7-9 v. vak. šeštadienis 10-11 val. Trečiadienį uždaryta. Ligoniai priimančiai.

Ofiso telefonas: PR 8-3229

Res. telef. Wallbrook 5-5076

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 S. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6444

Pirmą ligonius pagal susitarimą, jei neatliepia, skambinti HU 8-222.

Ofiso telefonas: PR 8-3229

Res. telef. Wallbrook 5-5076

DR. S. BIEŽIS

CHIRURGAS

Valandos: Kasdien nuo 1 iki 3; trečiadienis uždaryta. Penktadienis ir šeštadienis nuo 7 iki 8 val.

DR. VL. BLAŽYS

PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS

2801 West 63rd Street

Kampos 63-čios ir California

Val. kasdien nuo 6-8 val. vak. šeštadienį 2-4 val.

Trečiadienį ir kitu laiku pagal susitarimą. Ofiso telef. 476-4043

DR. G. K. BOBELIS

Inkstų ir šlapimo takų chirurgija

Tel. 695-0535 — Elgin

25 N. Liberty Street

Route 25, Elgin, Illinois

PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

434 West 71st Street

Val. pirm. ketv. 1-4, vakar. 7-9

vnt. penktadienį 1-5, trečiadienį ir šeštadienį tik susitarimą

DR. M. BUDRYS

ALERGIJA

2761 West 51st Street

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė vidaus ligos

2454 West 71st Street

Valandos: antradienis, penktadienis 2-9 v., šeštadienis 10-11 p.p. Ligoniai priimančiai pagal susitarimą

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė vidaus ligos

2454 West 71st Street

(71-08 ir Campbell Ave. kampos)

Val. kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. vak. šeštadienį 9 v. r. — 8 v. p.

jų rolės yra gerai paskirstytos. vadovybė yra prityrusios. A. Kučiūno rankose. Tikėkimės, kad ši opera mūsų scenoje praskambės visu savo grožiu, kad didžiojo jos kūrėjo dvasia prakalbės į mus savo gilia, nuosirdžia ir pakilia kalba.

RELIGINIS KONCERTAS

Pirmą kartą Jugoslavijoje, Kroatijos sostinės valstybinėje koncertų salėje įvyko viešas religinis koncertas, kuriame programą išpildė Zagrebo kunigų seminarijos choras. Plakatams paskelbus koncerto programą, visi bilietai buvo per dvi valandas išpirti.

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė optometristas

DR. EDMUND E. CIARA

2709 W. 51st Street

Tel. — GR 6-2400

Val. pagal susitarimą: Pirm., antr., ketv. 2-6, 7-9 val. Penkt. 2-6 ir šeštadienį 10-12 val.

Ofs. 735-4477, Rez. PR 8-6960

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS

CRAWFORD MEDICAL BLDG.

6449 So. Pulaski Road

Valandos pagal susitarimą

DR. W. M. EISIN-EISINAS

Akušerija ir moterų ligos

6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti: MI 3-0001

Ofiso HE 4-1414, Rez. RE 7-6867

DR. B. GAIZONAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė akušerija ir moterų ligos

2454 West 71st Street

(71-08 ir Campbell Ave. kampos)

Val. kasdien 1-3 ir 6-8 val. vak. šeštadienį 12-3 val. popiet.

Trečiadienį uždaryta

Ofiso tel. PR 8-3220

Namu — rez. — Prospect 8-9081

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

VAIKŲ LIGOS

2656 West 63rd Street

Pirmad., antradienį, ketvirtį ir penkt. nuo 12 iki 3 v. r. nuo 5 iki 8 v. v. šeštadienį nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PR 6-6022, Rez. PR 8-6960

DR. E. JATULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Bendra praktika

2515 W. 71st Street

Ofiso val. kasdien nuo 6 iki 9 v. v.; šešt. nuo 9 iki 12 val.; arba susitarim.

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3844 West 63rd Street

Val. kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiadienį, uždaryta.

Ofiso ir buto tel. Olympic 2-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1407 So. 49th Court, Cicero

Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiadienį, šeštadienį tik susitarim.

DR. WALTER J. KIRSTUK

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

(Lietuvių gydytojas)

3925 West 59th Street

Val. pirmad., antradienį, ketvirtadienį ir penktadienį nuo 12-4 val. p. p., 6-8 val. vak. šeštadienį 12-3 val. p. p., trečiadienį uždaryta.

Tel. — Reliance 5-1811

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4938 W. 15th Street, Cicero

Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak., išskyrus trečiadienį, šeštadienį ir 12 iki 4 popiet.

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

KODIKU IR VAIKU LIGŲ SPECIALISTĖ

MEDICAL BUILDING

7156 South Western Avenue

Pirmad., antradienį, ketvirtį ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6 — 8 val. vakar. Trečiadienį, šeštadienį ir 11 val. ryto iki 1 val. p. p., šeštadienį 11 val. ryto iki 3 val. p. p.

Ofiso telef. RE 7-1168

Rez. tel. 239-2919

DR. MARIJA LINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS

2817 West 71st Street

Telefonas HE 6-3545

(Ofiso ir rezidencijos)

Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. PR 8-7773; Rez. PR 6-4732

DR. A. MACIUNAS

CHIRURGAS

2858 West 63rd Street

Valandos: pirmad., ketv., 5-8 val., antradienį ir penktadienį 1-4 val.

Priliminėja tik susitarim.

Ofiso HE 4-1818, Rez. PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė vidaus ligos

2454 West 71st Street

(71-08 ir Campbell Ave. kampos)

Val. kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. šeštadienį 9 v. r. — 8 v. p.

KERTINĖ PARAŠTĖ

(Atkelta iš 1 psl.)

žmogiškos vienybės Išganytojas, padėk mums nusikratyti blogybių ir drįsti eiti prie Tavęs, kol galėsime išsėtis Tavyje, neribotam meilės okeane" (op. c. 128 p.). Argi nepanašios mistikos moko mus šv. Paulius apaštalas savo laiškuose ir šv. Jonas evangelistas savo evangelijoje ir laiškuose?

P. C...

ASSOCIATE OPTOMETRISTS

Lietuviškai kalba

DR. FRANK PLECKAS, OPT.

3424 W. 63rd St., GR 6-7044

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".

Val. 9:30—12:30 ir 1:30—3:30

Kampos valandoms susitarim.

Uždaryta antradienį ir trečiadienį.

DR. A. PUSTELNIKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

SPEC. VIDAUS LIGOS

Tel. Ofiso PR 6-7800; Namų 925-7607

5159 So. Damen Avenue

Valandos: 9-12 val. p. p.

Išskyrus trečiadienį

Tel. 423-2660

DR. E. RINGUS

RENTGENOLOGAS

9760 So. Kedzie Avenue

Val. pirmad., antradienį, ketvirtadienį ir penktadienį 8 v. r. iki 9 v. r. Trečiadienį 8 v. r. iki 3 v. popiet.

DR. ZIGMĄS RUDAITIS

SPEC. ORTHOPEDINIS LIGOS

2745 West 69th Street

Prieš šv. Kryžiaus ligoninę

Val. pirmad., antradienį, ketv., penkt. nuo 9 iki 11 v. ryto ir nuo 6-8 v. v. šeštadienį nuo 2-4. Trečiadienį ir kitu laiku susitarim. telefonui.

Telef. Republic 7-2290

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, POSLES IR PROSTATO CHIRURGIJA

Ofisas 2454 W. 71st Street

Val. antradienį, nuo 2-5 popiet

ketvirtadienį, nuo 6-8 vak.

Ofiso telef. 776-2880

Rezid. telef. PR 9-6730

DR. ALDONA ŠIMKUS

AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA

PRITAIKO AKINIUS

15542 So. Cicero, Oak Forest, Ill.

Kabineto tel. 687-2020

Namų tel. 639-1071

Vizitai pagal susitarimą

KAIP BUVO BANDYTA IŠGELBĖTI PUTINĄ

(Iš Emilijos Mykolaitienės laiško)

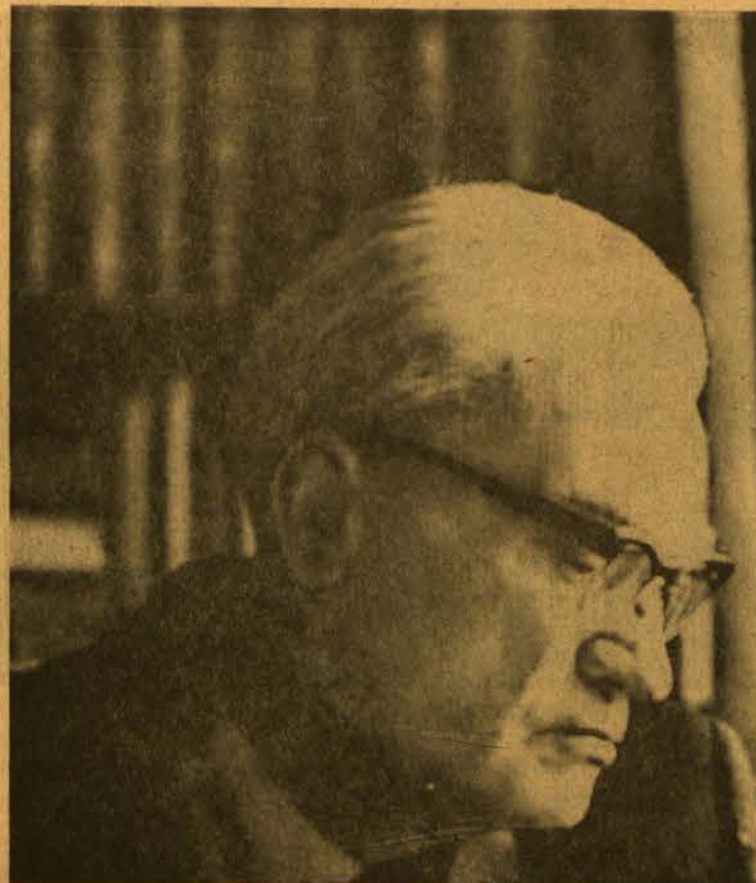
(...) Atleisk, kad taip ilgai po mūsų visų brangaus Putino mirties Tau dar neparašiau laiško. Ne, aš jį jau kelis buvau parašiusi, bet neišsiunčiau, nes man atrodė, kad vis ne tai ir netaip po ilgų tylos pirmąjį Tau laišką parašiau. O ypač dabar po ištikusios mus skaudžios ir netikėtos katastrofos. Aš taip esu sukrėsta, kad nerandu sau vietos. Kur aš benuvažiuočiau: į Vilnių, Kauną ar Kačerginę, visur aš pirmiausia ieškau Putino ir, perbėgusi visus kambarius ir jo nesuradusi, visuomet su skausmu atsitrenkiu į tikrovę — jo nėra ir niekad daugiau nebepamatysiu. Tas ieškojimas ligistai mane užvaldė. Jei pamatau Kačerginėje ant balkono kėdę, kurioje ištisomis valandomis sėdėdavo, ar po pušimis lovutę, kur popiečio ar šiaip dažnai išdėdavosi, aš dairausi aplinkui, kur jis? Kaip gali būti, kad Putino jau nėra ir nebus? Mirė mano tėvas, mirė motina, nesmagu prisipažinti, bet taip skaudžiai nepergyvenau kaip dabar.

Atsimeni, Putinas nuo seno nebuvo stiprios sveikatos, o metams slenkant, jiėjo vis silpnyn. Vis skusdavosi kojomis — lyg guminės, lyg ne savo pasidarė. Labai dažnai kamuodavo paastrijęs bronchitas. Kas metai po keturis—penkis kartus persirgdamas bronchito paūmėjimais: pakildavo temperatūra, su spazmais, baisiai kosėdavo. 1957-8 metų žiemą sirgo plaučių uždegimu, nuo kurio tik po 3 mėnesių atsigavo. O vėliau gydytojai tvirtino, kad pasiliko chroniškas plaučių uždegimas. Bė minėtų negerovių virškinamasis traktas labai nusilpo: skrandžio sulčių rūkštingumas — nulis, išsivystė gastritis, kolitis. 1960 metų rudenį, man išvažiavus į Kauną, Vilniaus universiteto literatūros katedros studentai suruošė Putino kūrybos literatūrinį vakarą, kuris, sako, praėjęs pakilioje nuotaikoje. Po visam Putinas su katedros dėstytojais užsuko į geriausią Vilniaus restoraną „Nerj“ pavakarieniauti. Valgė žuvies patiekalą, nuo kurio namuose naktį labai susirgo: vėmė ir viduriavo. Porą kartų net buvo nualpęs. Rytd greittąja pagalba išvežė į ligoninę, kur visą savaitę išsirgo. Panašiai atsitiko 1963 metais rugsėjo mėnesį Kačerginėje. Lyg tyčia ir vėl manęs nebuvo namuose: porai dienų su reikalais buvau išvykusi į Kauną. Prie Putino liko jauna, nepatyrusi, virėja. Gal ji kuo apvalgydino, kad nuo pusės nakties jis pradėjo sirgti viduriais ir taip nusilpo, kad pradėjo jo raumenis traukuliai tampyti. Kitą dieną beveik mirštantį su greitąja pagalba išvežė į Kauno didžiausias klinikas. Ir vos vos jį tenai išgelbėjome: keturis kartus ko nenumirė. Visą laimę, budėję prie jo geras, sumanus gydytojas. Tada klinikose išgulėjo visą mėnesį, o namuose — dar porą. Po to avarinio susirgimo sveikata taisėsi labai iš lėto, reikėjo laikytis griežtos dietos, didelės priežiūros ir budrumo visą laiką iki jo mirties. Gydytojai konstatavo, kad Putino organizmas taip sunkiai pakelia bet kokius sukrėtimus dėl to, kad labai silpnai veikia jo antinksčiai. Dėl tos pačios priežasties ir plaučių uždegimas perėjo į chronišką formą ir virškinamojo trakto atsirado įvairūs uždegimai. Vieni gydytojai patarė vartoti prednisoną, o kiti, priešingai, nepatarė jo vartoti. Bet kadangi Putinas visame organizme jautė didelį silpnumą, tai pats savo valia pastoviai pradėjo vartoti prednisoną nuo 1964 metų pradžios ir laikėsi jo iki gyvenimo pabaigos. Nuo prednisono išnyko plaučių bronchito paūmėjimai ir tas siūbingas kosulys, temperatūra susinormavo, išny-

ko ir plaučių uždegimo reiškiniai.

Nuo 1964 metų Putinas ne kartą nesirgo nei gripu, nei kokiais kitais sukarščiavimais. Tačiau jo jėgos kas metaiėjo silpnyn ir silpnyn. Anksčiau ir dar pernai išeidavo į gatvę po truputį pavaikštinėti. Paeidavome kokius 300 metrų ir grįždavome namon — susidarydavo kelio apie 600 metrų. Praėjusią žiemą ne kartą nebuvo į gatvę išėjęs. Kartais balkone truputį pasėdėdavo ar kiek pavaikštinėdavo — ir viskas. Žiemą šalta, bijodavome, kad neperšaltu, vietoje sėdėdamos. Ypač man būdavo baisu palikti namuose vieną Putiną (kiti nežinojo, kaip reikia jį prižiūrėti), kada man pačiai tekdavo atsigulti į ligoninę širdies kuracijai praversti. Praėjusią žiemą gruodžio 26 dieną greitąja pagalba mane išgabeno į ligoninę su širdies priepuoliu. Ligoninėje išgulėjau 28 dienas. Per tą laiką Putinas telefonu mane prašė kaip galima greičiau grįžti namon. Dievui dėkui, Putino sveikata nepablogėjo, nors jis pradėjo labai užsimiršti ir laiku galėjo savo vaistų nepaimti. Po kuracijos mano širdis sustiprėjo, kad ir pasikartodavo priepuoliai, bet žymiai retesni ir silpnėsne forma. Visą žiemą laukėme pavasario su viltimi, kad Kačerginės oras atgaivins abiemis sveikatą. Pernai vasarą, atvykę į Kačerginę, po dviejų vasarųjimo savaitių, išeidavome pavaikštinėti ir už savo sodybos ribų. Šią vasarą atvykome į Kačerginę gegužės 26 dieną, o birželio 7-tąją ištiko mus baisi, netikėta ir nenujaušta nelaimė. Birželio 3-tąją, šeštadienį, atlankė Putiną Laimonas Noreika — Putino kūrybos vaidila — (jis yra daug surengęs Putino kūrybos literatūrinių koncertų Vilniuje, Kaune ir kituose Lietuvos miestuose). Abu, sėdėdami balkonelyje, šildydami prieš saulutę, šnekučiavosi gana ilgai, paskui drauge pietavome. Putinas buvo gerai nusiteikęs ir, sveičiui išėjus, nesisukdė esąs nuvargęs. Ir sekančiomis dienomis gerai jautėsi, kaip pagal savo sveikatą jis galėjo „gerai“ jaustis. Tik birželio 5-tosios dienos naktį pradėjo dejuoti ir skustis krūtinės skausmais. Visą laiką mes labiausiai bijojome, kad dėl silpnos širdies neįvyktų infarktas. Todėl ir tą naktį jam davėme kraujagysles išplečiančius vaistus: papaveriną, valokordiną, valolidolį. Pastarasis, atrodė, geriausia jam padėdavo. Sulaukus ryto, pakviečiau medicinos seserį suleisti hepariną, DOCA, Testosterano. Temperatūra normali. Putinas užmigo, porą valandų pamiegojo — pusryčius daviau lovoje. Pagulėjo iki pietų, jautėsi gerai, skausmai išnyko, tūsus valgė atsikėlęs — prie stalo. Kaip paprastai, po pietų atsigulė pasilėti. Penktą valandą atsikėlęs pavakariu suvalgė ir sėdėjo savo balkonelyje iki vakarienės. Tos dienos radijo programai nukraujavęs. Jaunosios rusų kartos garbinamas Vladimiras Majakovskis nusišovė 1930 m. Viena iš gražiausių moderniosios Rusijos poezių — Marina Cvetajeva, ištremta į tolimą Volgos provinciją, 1941 m. pasikorė. Vie nas iš didžiausiųjų Rusijos XX šimtmečio poetų Osip Mandelstam, pablūdes nuo išbadėjimo, 1938 m. mirė pereinamojo Vladivostoko stovykloje. Ana Achmatova vos neprarado gyvasties kai 1946 m. Adriejus Ždanovas atėmė jai pragyvenimo šaltinius. Cekistų priespauda sutrumpino gyvenimą Boriso Pasternako, atžymėto Nobelio premija.

Nikita Chruščiovas 1962 — 1963 m. žymiesiems rusų poetam Jevtušenkai, Voznesenskui, Achmadulinai, Okudovai pareiškė, kad „mes skelbiame jums ka-

Vincas Mykolaitis - Putinas pastaraisiais savo gyvenimo metais

davo, bet paskui ir vėl kartodavosi aštrūs skausmai. Aš pati, būdama širdininkė, žinau, kuria kryptimi radiuoja skausmai nuo širdies, tačiau Putinas nei į kairės rankos mentį, nei į pažastį, nei į kairiąją kaklo pusę, nei į kairiąją ranką skausmų neįėjau. Sulaukę ryto meto vėl suleidome hepariną, ir priėmė kitus vaistus: papaveriną, prednisoną, valokordiną, ir nutarėm būtinai kvieisti vyr. gydytoją iš Kačerginės vaikų sanatorijos. Kol gydytojas atvyksta — prašina kiek daugiau laiko. Gydytojas, patikrinęs ligonio sveikatą, kon-

statuoja, kad Putino plaučiuose yra daug karkalų, kurie gali atsirasti dėl dviejų priežasčių: arba nuo plaučių uždegimo, arba dėl nusilpusios širdies — iš organizmo renkasi skysčiai į plaučius. Būtinai reikia padaryti elektros kardiogramą. Jis pats nuvyko į Kačerginės paštą išaukti iš Kauno didžiųjų klinikų gydytoją su aparatu elektros kardiogramoms daryti. 16 valandą gydytojas Kiauleikis su medicinos sesele ir aparatu atvyko pas Putiną. Sesuo daro elektros kardiogramas, gydytojas stebi aparatą žymimus grafiškus širdies

darbo ženklus. Putinas kalbasu gydytoju po truputį, nes skausmai krūtinėje aprimo nuo miltilio su pramedolu. Sesuo jau baigia daryt kardiogramas, lieka tik iš kairiosios nugaros pusės užfiksuoti širdies veikimą. Aš padėdu ligoniui pasiversti ant dešiniojo šono ir po to trumpam momentui išeinu iš kambario. Poros minučių grįžtu atgal, dar neįėjusi, pro atdaras duris išvydau sustingusį ir pamėlynavusį Putino veidą. Gydytojas sušuko seselei „švirkštą“ ir greitais judesiais masažuoja Putinui prieširdį, vadinasi, stengiasi priversti širdį dirbti. Žaibiškai visa suvokus, siaubo apimta išbėgau iš kambario į pušyną prie namo, čia blaškytis, verkti, rankas laužyti, nes ir mano širdį surėmė didelis skausmas. Sanatorijos gydytojas suleido man kažkokius vaistus — aš aprimau. Po pusvalandžio, 17 val. 90 minučių, atėjo pas mane daktaras Kiauleikis, labai susijaudinęs ir su prakaitavęs, ir pirmasis pareiškė man užuojautą. Jis esą nuo seno labai mylėjo ir gerbė Putiną (jo viena dukrė Aukšės vardą turi) ir dabar jam teko pakelti tokia sunki dalia. Putinas mirė nuo širdies raumens infarkto, tai aiškiai rodė elektros kardiogramą. Daktaras Kiauleikis papasakojo paskutiniąsias Putino gyvenimo minutes: kai sesuo baigė kardiogramos procedūrą, Putinas, ne tai klausdamas, ne tai tvirtindamas, pasakė: „Tai viskas!“ Kiauleikis atsakė: „Viskas, kaip jaučiatės profesoriau?“ Putinas — „Man labai silpnai...“ — ir tą akimirką užgeso.

Štai, kaip mes netekome visiemis, visiems labai brangaus ir mylimo Putino. Kaip skaudu ir liūdna. (...) Kačerginė, 67.VII.2.

Piešinys Prano Gaileiaus

Tolimoj mėnulis kyla

KĘSTUTIS GAIDŽIONAS

RŪKAS

Rūkas ir aš
Atsisveikinom,
Pasaulis
Dar miegojo.

Ėjau vienas,
Mintis
Sukaustęs.
Rūkas
Verkė.

MĖLYNA LĖKŠTĖ

Mėlyna lėkštė
prie nuotraukos:
Kaip fontanas
blizga
tavo veidas,
Ant sunęsio linoleumo
vėsinčius pučia
kvapą tavo —
ir mėlynos lėkštės.

TOLIMOJ

Tolimoj
Išlyskęs mėnulis kyla.
Suo kaukia tén toli.
Senas namas liūdna tylus.

RAUDONAS STIKLAS

Raudono stiklo karoliai
šliaužia pirštais,
džiaugiuosi jais.
Vargšai neturi rubinų.

ATSIŠVEIKINIMAS AERODROME

bučiuojamės
tu lipi
aš tave matau
per langą
sulaukį ratai
ir tu lieki
taškas
tuščiame danguj

SOVIETŲ RAŠYTOJŲ TRAGIZMAS

H. Salisbury reveliacijos

Litvinovo, Solženicino, Tarasio ir kitų rašytojų bei intelektualų protestai, Brodskio, Sinjavskio, Danielio teismai ir uždarymai į kalėjimą ar į priverstinį darbą stovyklas tai tik paskutiniai laikotarpio laisvąjį pasaulį pasiekusieji įvykiai, liudiją apie žiaurią prievartą, kuria turi pakelti kūrybingi Sovietijos žmonės, kurie rašo klausydami savo sąžinės balso, o ne parduodami savo kūrybinę laisvę už patogų gyvenimą, duodamą patikautojams kompartijos diktatūrai.

Sovietuose rašytojai nuo seniai kenčia prievartą ir persekiojimus, tik seniau tos žinios mažiau laisvąjį pasaulį pasiekdavo. Amerikietis rašytojas Harrison E. Salisbury, „New York Times“ redakcijos štabo narys, kolektyviame to laikraščio išleistame veikalė „The Soviet Union: The Fifty Years“ duoda įdomią studiją apie Sovietų kūrėjo teises rašyti, pateikdamas straipsnį: „Literature: the Right to Write“.

Tragiškos mirtys

Čia jis primena jau nuo anksčiau Sovietų rašytojus ištikusias tragedijas: revoliucijos poetas Sergej Jesenin mirė 1925 m. Leningrade, persipiovęs gyslas, mirtinai nukraujavęs. Jaunosios rusų kartos garbinamas Vladimiras Majakovskis nusišovė 1930 m. Viena iš gražiausių moderniosios Rusijos poezių — Marina Cvetajeva, ištremta į tolimą Volgos provinciją, 1941 m. pasikorė. Vie nas iš didžiausiųjų Rusijos XX šimtmečio poetų Osip Mandelstam, pablūdes nuo išbadėjimo, 1938 m. mirė pereinamojo Vladivostoko stovykloje. Ana Achmatova vos neprarado gyvasties kai 1946 m. Adriejus Ždanovas atėmė jai pragyvenimo šaltinius. Cekistų priespauda sutrumpino gyvenimą Boriso Pasternako, atžymėto Nobelio premija.

Nikita Chruščiovas 1962 — 1963 m. žymiesiems rusų poetam Jevtušenkai, Voznesenskui, Achmadulinai, Okudovai pareiškė, kad „mes skelbiame jums ka-

lą“. Onos Achmatovos globotinis jaunas Leningrado poetas Josif Brodskis buvo 1964 m. išremtas į šiaurinius darbo lagerius net penkeriems metams, o grįžęs vėliau ir vėl nubaustas.

Onai Achmatovai buvo uždrausta išvykti į Vakarus, nors ji gali lankytis Bulgariją ir Vengriją. Jos vyras Nikolai Gumilev sušaudytas 1921 m. už tariamą dalyvavimą samokse prieš režimą. Rašytojas Jevgenij Zamiatin, autorius satyros „Mes“ (kurį laikoma pirmataku George Orwellio „1984“) Rusijoje išgyvenęs iki 1931 m. buvo išleistas į

užsienį ir pasiliko Paryžiuje iki savo mirties. Pats Maksim Gorkij, susikirtęs su Leninu, buvo išvykęs gyventi į Capri, bet vėliau Stalinas jį parsiviliojo atgal. Mirė 1936 m. Stalino policijos vadas Jagoda buvo kaltinamas kešinėsis, klusnaus gydytojo padedamas, atimti Gorkio gyvastį. Rašytojai: Boris Pilniak, Artem Vesely, Isaaka Babel mirė koncentracijos stovyklose.

Po diktatorių padu

Kaip Sovietų rašytojas priklausomas nuo diktatorių malonės,

Laisvieji paukščiai grįžta...

Nuotrauka V. Mazelio

rodo šis atsitikimas su Ehrenburgu: jis 1941 m. buvo parašęs romaną „Paryžiaus žlugimas“. Ta da dar Sovietai bičiuliavosi su naciiais, kurių Ehrenburgas baisiai nėkėntė ir buvo iš Rusijos išvykęs gyventi į Paryžių. Savo jausmus Ehrenburgas buvo išlėjęs knygoje ir nei viena Sovietų leidykla nesimėmė jo veikalo spausdinti.

Grįžusiam į Rusiją

Vieną dieną Ehrenburgui, pasiskambino Stalino sekretorė ir pranešė, kad Stalinas su juo nori kalbėtis. Stalinas pasakė: „Nepažįstu jūsų asmeniškai, bet žinau jus iš raštų“. Pasisakė skaitęs jo kūrinių apie Paryžių rankraštį ir knyga jam patinkanti. Ehrenburgas nusiskundė, kad sunku jį išleisti. „Veikime abudu: jūs ir aš; pažiūrėsim, ar mes galėsime jį praspauti“, — pasakė Stalinas. Ir tą pačią dieną tužiną kartų skambėjo telefonas Ehrenburgo bute: tai buvo Sovietų įstaigos, kurios norėjo jo knygą spausdinti...

Apšaukti anarchistais ir politiniais chuliganais

Visos leidyklos Sovietijoje yra valstybinės, taigi visos — kompartijos kontrolėje. Iš čia ta slepianti cenzūra, apie kurią Solženicinas 1967 m. gegužės mėnesį rašte ketvirtajam Sovietų Sąjungos rašytojų kongresui pareiškė: „Juk buvo laikas, kad net Dostojevskis negalėjo būti mūsų krašte spausdinamas. Net ir dabar jis nėra ištiesai spausdinamas, o su išbraukymais. Kiek gi metų Jeseninas buvo laikomas kontrorevoliucionierium (argi nebuvo žmonės areštuojami už turėjimą jo knygų)?? Argi Majakovskis vienu metu nebuvo apšauktas anarchistu ir politiniu chuliganu? Ištiesai dešimtimetiais nemirtingieji Achmatovos eilėraščiai buvo laikomi antisovietiniais...“

600 areštuotųjų

Toliau Solženicinas nurodė, kad per ilgus metus buvo uždrausti raštai Cvetajevų, Buninų, M. Bulgakovų, Platonovų, Mandelstamo, Vološino, Kliučevų, Zemiatių, Remizovų. Solženicinas prašė, kad rašytojų sąjunga gintų rašytojus, o ne jungtų

si prie jų persekiojimų. Jis priminė persekiojimus, nukreiptus prieš Achmatovą, Cvetajevą, Pasternaką, Zosčenką, Platonovą, Griną, Grossmaną. Jis suminėjo mirtis — nužudymą Vasiljevo, Mandelstamo, Vesely, Pilniako, Babelio, Tabidzės, Zabolockio ir priminė, kad po XX partijos kongreso buvo atskleista, jog daugiau kaip šeši šimtai nekaltų rašytojų buvo nugabenti į kalėjimą, veikiant Jagodai, Ježovui, Berliui, Abakumovui.

Pats rašytojas Solženicinas rašte Rašytojų kongresui pažymėjo, kaip įsiai buvo areštuotas ir įkalintas už tai, kad laiškė iš fronto, rašytame savo draugui, kritikavo Staliną. Tada jo naują kūrinių atsisakė spausdinti žurnalai ir leidyklos, o teatrui negavo leidimo statyti jo naujos dramos.

Kūryba ir cenzūra

Kai „Tykiojo Dono“ autorius Solochovas ėmė ginti režimą, tai taip įerzino kai kuriuos rašytojus, kad vienas jaunas kūrėjas pasakė: „Solochovas negalėjo parašyti to veikalo. Jis rado baltagvardiečio karininko dienoraštį. Jį perrašė ir paleido kaip savo“. O kitas apie Solochovą atsiliepė: „Kai aš noriu pamatyti klouną, einu į cirką...“ Katajevas gi pažymėjo: negali būti nei kalbos apie gerą meną ir cenzūrą; kaip gi gali kartu būti ir gera kūryba, ir cenzūra.

Savo tas reveliacijas Salisbury baigia pasakojimu, kaip jis viena sekmadienį nuvyko į Peredelkino miestelį už 15 mylių nuo Maskvos. Pro cerkvę nuėjo į kapines, susirado kapą, kur antkapėje buvo iškaltas Pasternako profilis. Prie jo rado lankytojų ir šviežių gėlių. Ir Salisbury tarė: „Aiškiai galima buvo matyti, kad Pasternako dvasia, tiesos dvasia dar žėruoja Rusijoje. Neatrodė, kad ji kada numirtų, nepaisant kokios klūtys ir koksai režimas bebūtų“.

J. Pr.

LIETUVIŠKOJI RAŠTIJA - GYVYBĖ PALAIKANTI GALIA

Laureato Vytauto Volerto žodis 17-tojo "Draugo" romano konkurso premijos įteikime kovo 17 d. Jaunimo centre, Chicagoje

Garbingieji Tėvų marijonų — tūkstančio. Tiesa, laimėjęs darbas dar nebūtinai turi būti geras veiklas, tiesa, kai kas šiuos konkursus nužemina, bet vis dėl to, mūsų raštui jie yra didelės vertės.

Lietuviškoji raštija paskutiniiais dviem šimtmečiais buvo tautos gyvybę palaikanti galia, ir stebėmės ankstyvųjų kunigaikščių, vadų, didikų nusiteikimais — viskas karui, valdymui, administracijai (šandienine kalba tariant — politikai), o savo rašto nereikia, o kronikas, dokumentus tesudarinėja lotyniškai, gudiškai, lenkiškai ar rusiškai.

Taigi, kas vėliau mus nuo mirties išgelbėjo, kažkada buvo laikyta beverte dorybe. Kiek nenusimanyimo, kiek klaidos.

Lyg aną negarbę nuplauti stengdamiesi ir, tur būt, geriau išmintimi naudodamiesi, šiomis dienomis pabrėžiame kultūrinės pastangos, nors dar nespėjome (ar neįsimekome) jas pakenciuoti suburti ir įsukti lygiausian kelin. Tačiau bandomė, šioms užmačioms pritariame, ir kad tik greičiau prie sėkmės, kad tik greičiau kūrybingo pastangų suglaukimui!

Ar šis posūkis yra metimasis revoliucijon?

Revoliucijos mirmoji mintis — neapykanta, pirmasis žingsnis — naikinimas. O mes savyje negalime vesti nei apykantos nei naikinimo. Negalime atsisakyti visuomeninio gyvenimo, nes sunyksime fiziniai, nes jau ilgus tūkstančius metų žinome, kad dvasiai — tebūna ji kūrybinė galia — reikia sveiko kūno.

Revoliucija suabsolutina gerio ir blogio sąvokas. Bet patirtis ir žinios sako, kad nei praeityje, nei dabar, nei pas mus, nei svetur kiekvieną kūrėją ir intelektualą negalime laikyti be demės teisiu, teisingu, protingu, neklystančiu, pramatančiu. Kaip visuomeninio ir politinio gyvenimo vadovuose pasitaiko nuostabiai išmintingų idealistų, taip kultūriniam pasauly atsiranda stebėtinai piktos valios, egoizmo, smegenų minkštumo. Vieni ir kiti gali tapti šventaisiais. Vieni ir kiti gali išvirsti pabaisomis.

Pastangas ir dėmesį įvairioms sritims teskirsto išmintis. Mūsų tarpe tebūna maloniai priimtas rašytojas, dailininkas, muzikas — nesvarbu, premijuotas ar ne, — mokytojas, LB varguolis veikėjas, šalpos darbininkas, auklėtojas, auklėtojas — viskas o viskas apgalvotam pastangų nukreipimui pažangon! Ne revoliucijai, ne pagiežai, ne niekinimui, ne išdidumui, ne grovių tarp kartų kūryboje ar veikloje ieškojimui, bet darbui, šilumai, nuoširdumui, bendradarbiavimui ir mokymuisi vienas iš kito.

Garbingieji šios popietės svečiai, — dvasiškai, malonios ponios, lietuviškųjų žurnalų, knygų ir laikraščių skaitytojai, kūrėjai, dailininkai, sunkesnio darbo varguoliai ir gydytojai, inžinieriai, verslininkai, amžiję pažinę ir mūsų mielas jaunime — ščia jaučiamės lyg geroje nuo taikoje susibėgę didelės šeimos nariai. Nors esame dori kaimynai kiekvienam, nors bičiuliauja mes su visais rimtais žmonėmis — taip dera kultūringiesiems, pa galiau, tokia mūsų lietuviškoji prigimtis, — tačiau tiek šilumos, glaudumo ir laisvės užtikam tik pas savus. Mus daug kas stengsis suprasti, daug kas bandys užjausti, bet svetima skausma pilnai pažinti neįmanoma. Už tai niekas nežinos, ką reiškia uždanga tarp dviejų tautos dalių, koks pavojus graso mums, kurių šaknys svetimomis trąšomis laikosi. Nors, tur būt, geresnės sąlygos mūsų tarpusavio artumas, diltu, kūrėjai mažiau stengtųsi, "Draugas" neskelbtų konkursų, p. Gediminas Janula neaukodu

MOVING
SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.
2047 W. 67th Place, WA 5-8063

DEKORAVIMAS
IS VIDAUS IR IŠ LAUKO
Klimai ir apmūstai baldai valomi.
J. RUDIS. Tel. CLiffside 4-1050

SOPHIE BARGUS RADIO
ŠEIMOS PROGRAMOS
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10 iki 11 val. ryto. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. Vakaraais pirmadieniais 7 val. vakaro.
7159 South Maplewood Avenue
Chicago, Illinois 60629

VIŠOS PROGRAMOS IS WOPA
1490 kil. AM ir 1027 mg FM
Telef. HEmlock 4-2413

A. ABALL ROOFING CO.
Isteigta prieš 49 metus.
Dengiamo visų rūšių stogus. Taisome arba dedame naujus kaminius, rinas, nutekamuosius vamzdžius dažome iš lauko. Taisome mūrą — "tuck-pointing". Filinai apsidraude. Visas darbas garantuotas.
LA 1-6047 arba RO 2-8778

Richmond Service
Kampas Richmond ir 63rd Street
Užsieninių ir vietinių automobilių taisymas, Priklauso Chicago Motor Club. Nelaimės atveju, skambinkite:
GR 6-3154 arba GR 6-3353
Sav. — Juozas (Joe) Juraitis

Automobilio nelaimės atveju skambinkite
(In case of accident, call)
COUNTRY AUTO REBUILDERS
GR 6-7777 24 hour towing service
Karoerijos taisymas, stabdžiai, motorai, tepimas ir smulkūs pataisymai

FRONT WHEEL ALIGNMENT — WHEEL BALANCING
BODY AND FENDER WORK
PAINTING, MECHANICAL REPAIR
2423 W. 59th St., Chicago, Ill., 60629
Savininkas — MIKAS ČESAS

MOVING
SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.
2047 W. 67th Place, WA 5-8063

DEKORAVIMAS
IS VIDAUS IR IŠ LAUKO
Klimai ir apmūstai baldai valomi.
J. RUDIS. Tel. CLiffside 4-1050

SOPHIE BARGUS RADIO
ŠEIMOS PROGRAMOS
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10 iki 11 val. ryto. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. Vakaraais pirmadieniais 7 val. vakaro.
7159 South Maplewood Avenue
Chicago, Illinois 60629

VIŠOS PROGRAMOS IS WOPA
1490 kil. AM ir 1027 mg FM
Telef. HEmlock 4-2413

A. ABALL ROOFING CO.
Isteigta prieš 49 metus.
Dengiamo visų rūšių stogus. Taisome arba dedame naujus kaminius, rinas, nutekamuosius vamzdžius dažome iš lauko. Taisome mūrą — "tuck-pointing". Filinai apsidraude. Visas darbas garantuotas.
LA 1-6047 arba RO 2-8778

Iš "Draugo" literatūros šventės ir koncerto kovo 17 d. Jaunimo centre, Chicagoje. Kairėje — premijos įteikimo iškilmei vadovavusi rašytoja Danutė Brazytė - Bindokienė. toliau — septynioliktos "Draugo" romano konkurso mecenatas Gediminas Janula, jūry komisijos nirm. Ald. Augustinavičienė, generalinis Lietuvos konsulas Chicagoje dr. P. Daužvardis ir romano konkurso laimėtojas rašytojas Vytautas Volertas.

BEETHOVENAS LIETUVIŲ SCENOJE

"Fidelio" operos premjerą pasitinkant

St. Daunys

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 50 m. sukakčiai minėti ir atžymėti Chicago Lietuvos o-pera pasirinko Ludwig van Beethoveno operą "Fidelio". Vietnintėlė Beethoveno parašyta opera "Fidelio" pirmą kartą Lietuvos ir lietuvių istorijoje lietuvišku žodžiu įžengia į lietuvių sceną. Pasirinkimas ne atsitiktinis, bet giliai prasmingas, nes visoje operų istorijoje vargu ar galima rasti tinkamesnę operą laisvės sukakčiai. Beethovenas "Fidelio" operoje visa savo genijaus jėga reikalauja nekaltai kalinamam žmogui laisvės. Jis šaukia, kad teisingumas nugalėtų smurtą. Baisu, kai nekaltas žmogus kalinamas ir naikinamas, bet dar baisiau, kai nekaltos tautos pavergia mos ir naikinamos. Lietuva pavergta, jos istorija klastojama, tautinė sąmonė slopinama, nekaltos tautos žmonių laisvės šauksmas pavergtame krašte uždraustas. Bet mes, laisvieji lietuviai, Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 50 m. sukakties metais "Fidelio" operos choro žodžiais šauksime: "O, Dieve, gelbėk, nuramink! Ir laisvę mums grąžink!"

Puošnieji Vienos operos rūmai Austrijos Antrojo pasaulinio karo metu skaudžiai nukentėjo. Visą dešimtmetį tęsėsi rūpestingas jų atstatymas. Ir visą dešimtmetį Austrija laukė dienos, kada iš krašto bus išvestos svetimos kariuomenės, pasibaigs okupacija, Austrija atgaus laisvę ir nepriklausomą Austrijos Vienos operos rūmuose vėl pakils scenos uždanga pirmajam operos pastatymui. Tai įvyko 1955 metais. Pasirinkta Beethoveno "Fidelio". Ne tik todėl, kad Beethovenas Vienoje praleido didžiąją savo gyvenimo dalį, joje gyvendamas iškilo į pasaulinio garso muzikos viršūnes, joje gyvendamas gražiausiame savo kūrybos laikotarpyje parašė vieniintelę operą "Fidelio" ir Vienoje 1827 m. mirė. Vienodai svarus ir antrasis pasirinkimo motyvas — parodyti pasauliui, jog visą pokario dešimtmetį laisvės neturėjusi, bet jos siekusi, Austrija laisvę atgavo, teisingumas laimėjo, kaip ir

Tada iš 3 veiksmų ji sutrumpėjo į 2 ir liko žinoma "Fidelio" vardu.

Operos turinys

"Fidelio" mus nuveda į saulėtąją Ispaniją, į Sevilijos apylinkes, kur žiaurus kalėjimo viršininkas Don Pizarro verda pykčiu ir keršija Florestanui, išplėšia iš žmonos Leonore rankų ir išsiveda. Florestanas nekaltas, bet kalėjimo viršininkas jį uždaro į kalėjimą, kovoje.

Beethovenas laikomas didžiausiu devynioliktojo šimtmečio kompozitorium. Jo "Fidelio" vadinama pirmąją didžiąja opera vokiečių kalba, nors libretas į vokiečių kalbą tik išverstas. Beethovenas, kunigaikščio rūmų choro dainininko ir to pat dvaro virėjos dukters sūnus, gimė 1770 m. gruodžio 16 d. Bonnoje. Jo senelis buvo atsikėlęs iš dabartinės Belgijos, todėl jo gyslose tekėjo ir flamų kraujas. Jau eidamas dvilyktus metus, išvyko Vienon muzikos studijų test. Sunki motinos liga keleriems metams studijas pertraukė, bet 1792 m. Beethovenas grįžo į Vieną ir muzikos mokėsi pas J. Haydną ir kitas ano meto garsenybes. Kurdavo nepaprastai sunkiai, savi nepasitikėdamas ir beveik kiekvieną dalyką pertaisydams kelėtą kartų. Savo vieniintelę operą parašė 1805 m. "Leonore" vardu. Ją peržiūrėjo ir pertvarkė 1806 ir 1814 metais.

PARDUODAMI
IS MODELINTŲ NAMŲ BALDAI
30% iki 50% nuolaida. Galima pirkti dalimis ir išsinokėtina.
SOUTHWEST FURNITURE CO.
6200 S. Western, Tel. GR 6-4421

KINOS IR NUTEKAMIEJI
VAMZDŽIAI
Iškart iškart uždedam naujus ir tai pat senus. Filinai apsidraude. Darbas garantuotas.
A. ABALL ROOFING CO.
LA 1-6047 arba RO 2-8778

MOVING
Apdraustas perkraustymas įvairių atstumų

A. VILIMAS
823 WEST 34th PLACE
Telef. — FRontier 6-1882

ruošdamasis nužudyti. Leonore su pranta, koks likimas jos vyro laukia. Ji apsirėngia vyro drabužiais, pasivadindama Fidelio. Nueina ji pas kalėjimo sargą Rocco, kuris tariamą Fidelio priima į darbą. Rocco dukter Marzelline įsimyli Fidelio ir svajoja už jo ištekti. Rocco dukters meilei priitaria. Fidelio sužino apie paslaptingą rūšį, kur kalinamas jos vyras Florestanas. Ateina karaliaus vardadienis. Ta proga kalėjimo sargas Rocco leidžia lengvesnėmis bausmėmis nubaustiems kalinams pasivaikščioti kalėjimo kieme. Don Pizarro priekaištuoja, nes yra gavęs slapta pranešimą, kad iš Sevilijos atvažiuoja teisingumo ministeris Don Fernando, norėdamas susipažinti su padėtimi Don Pizarro tvarkomam kalėjime. Don Pizarro liepia kalėjimo sargui Rocco nužudyti Florestaną, kad ministeris nesužinotų apie nekaltai kalinamą žmogų, bet Rocco šitaip padaryti atsisako. Jis įsako sargui Rocco atidaryti kalėjimo rūsiuose esantį slapta kambarį, kur bus paslėptas Florestano lavonas. Rocco leidžia Fidelio tame darbe jam pagelbėti. Ateina Don Pizarro ir peiliu nori nudurti Florestaną. Tuo momentu Fidelio išsitraukia šaukiamą ginklą ir taria: "Jei bent vieną žodį ištarsi, mirsi vietoj". Sugaudžia trimitas, pranešdamas

apie teisingumo ministerio atvykimą. Kalėjimo sargas Rocco pakloja teisingumo ministeriui Don Pizarro nusikaltimus ir jo likimą atiduoda į teisingumo rankas. Teisingumo ministeris liepia vi sus kalinius paleisti laisvėn.

Beethoveno "Fidelio" turtinga choralis ir arijomis. Neužmiršamas momentas, kur kalinų choras viltingai gieda:

• Dionizo Poškos baubliai
(tūkstantmečių ažuolų kamienuose įrengti "butai — muziejai") yra perkelti į Šiaulių Aušros muziejų.

Tie du senos žemaičių kultūros paminklai įrengti prieš apie pusantro šimtmečio. Laikas — sako muziejaus direktorius Julius Naudužas — "baubliuose įrežia vis gilesnės raukšlės". Todėl muziejus kreipėsi į Vilniuje esančią restauracijos dirbtuvę, kuri parengė projektą baubliams apsaugoti nuo atmosferos poveikio. Baubliai bus apgaubti "palapinėmis" iš stiklo, medžio ir metalo. Ties gaubtuvai būsią panašūs į lietuviškas sodas ir būsią sujungti galerija.

TURTAS 90 MILIJONŲ

Chicago Savings
and Loan Association
John Pakel, Sr., President and
Chairman of the Board

5 1/4%

4 3/4%

LAKŠTŲ TAUPYMO SĄSKAITOS

Chicago Savings Jums siūlo šešių mėnesių taupymo laktus, už kuriuos pelnysite 5 1/4%. Lakštai išduodami tūkstantinėmis minimumas yra \$8,000.00. Nušimčiai mokami kas šeši mėnesiai nuo išdavimo datos. Lakštų sąskaitos yra apdraustos F.S.L.I.C.

TAUPYMO KNYGUČIŲ SĄSKAITOS

Chicago Savings tebemoka už knygutėse žymimas santaupas aukščiausius nušimčius, kokie kad yra leidžiami pagal Federalinės valdžios taisykles. Sudėtiniai nušimčiai apskaičiuojami kiekvieną pusmetį.

DAUGIAU TAUPYSITE... DAUGIAU PELNYSITE.

Chicago Savings and Loan Assn.

6245 SO. WESTERN AVE.

TEL. GROvehill 6-7575

"Fidelio" repetičijos metu. Solistai iš kairės į dešinę: Daiva Mongirdaitė, Stefan Wicik, Danutė Stankaitytė, Stasys Baras, Jonas Vaznelis ir Valentinas Liorentas.

PRANAS LAPĖ CHICAGOJE

[spūdžiai iš parodos Čiurlionio galerijoje]

VALENTINAS RAMONIS

Praeitą šeštadienį Čikagiečiams meno mėgėjams buvo tikrai maloni staigmena: dail. Pranas Lapė atidarė savo kūrinių parodą Čiurlionio galerijoje. Lapė jau yra pažįstamas tiek lietuvių, tiek ir amerikiečių publikos. Gyvendamas Rowayton, Conn., jis ten kuria ir mokyto-

jauja. Priklauso Rowayton Art Center ir Silvermine Guild of Artists. Lapė taip pat pirmininkauja ir New Yorko lietuvių dailininkų sąjungai. Yra dalyvavęs daugelyje parodų, sukūręs per 300 knygų viršelių, iliustravęs daugelį knygų, nuta-

mijų.

Rašant apie Lapės parodą, neįmanoma jo darbus tiksliai surikiuoti po kuria nors vieno vardo antrašte, nors paveiksłai visi sukurti paskutiniųjų dviejų metų laikotarpyje. Ankstyvesniuose darbuose matyti šiek tiek daugiau realistinių žymių, kaip pavyzdžiui paveiksle "Lau-mė". Po to dailininkas pereina daugiau stilizuotą kalbą, kurią sudaro į medžius panašūs elementai, pro juos gi matyti peizažų detalės. Kita grupė Lapės darbų priklauso grynajam abstraktizmui. Čia medžių formos pereina į plačias, juodas linijas, primenančias Franz Kline tapybą. Vienas iš šitos grupės darbų — "Pyniava" buvo jūry komisijos atrinktas Čiurlionio galerijos kolekcijai. Šis darbas ir yra vienas iš stipriausių visoje parodoje, atliktas juoda, balta ir gintarine spalvomis. Juodos vietos labai energingai nubrauktos, iš tolo atrodo, kaip suraityta metalinė konstrukcija.

Čia norėčiau pastebėti, kad gamta yra Lapės mėgiamiausias inspiracijos šaltinis. Tai galima matyti tiek pačiuose darbuose, tiek konkrečiuose jų pavadinimuose.

Paskutiniame savo kelio etape Lapė jau yra palinkęs į "op art". Jo darbas "Leonardo" yra šio laikotarpio geriausias pavyzdys. Ore kabančios perspektyvinės kaladės atliktos rusvais tonais, primenančiais Leonardo da Vinci naudotas spalvas.

Vienas reiškinys, kuris pastebimas beveik kiekviename Lapės darbe, kuris daro jo darbus skirtingais ir savitiškais, yra margos spalvų dėmės, tikriausiai išgautos, merkiant skudurą į praskiestus dažus ir jį spaudžiant ant drobės.

Parodoje išstatyti 27 alieja ir keletas monotipų. Šie pastarieji atlikti laisvomis ir greitomis linijomis. Juose Lapė taip pat nesusilaiko kokio nors vientiso stiliaus. Vienuose matyti Jackson Pollack įtaka, kituose gal kiek

Chagallio, bet visuose juose vyrauja gamtos elementai.

Užbaigiant, norėčiau pastebėti, kad Lapė, nors yra subrendęs dailininkas, nėra dar nusistovėjęs. Jis vis dar eksperimentuoja ir ieško naujų formų. Būtų dar sunku pasakyti, kokią kryptimi jis eis toliau. O laukti bus tikrai įdomu.

• Lietuvis Antarktikoj. Į Antarktiką, su trylikąja rusų tyrinėtojų ekspedicija, yra nusiųstas ir lietuvis Rimantas Skiauteris, kaip "Tiesos" korespondentas. Mirne, rusų stovykloje Antarktikoje, yra įrengtas stulpas, ant kurio pritvirtinami užrašai — atstumo rodyklės, rošančios atstumą iki įvairių miestų. Tas rodyklės pritvirtina įvairūs ekspedicijos dalyviai, patys pasirinkę miestą, į kurį rodo atstumą. Rimantas Skiauteris pranešė, kad šių metų sausio 23 dieną jis iškilmingai pritvirtinęs prie stulpo lietuviškai parašytą įrašą: "Vilnius — 14,652 km".

Pranas Lapė

Iš parodos Čiurlionio galerijoje

Viduržemius

JEI SIUNČIATE APMOKĖTU MUITU SIUNTINIUS Į U.S.S.R., JUMS GALI KILT KAIKURIE KLAUSIMAI:

1. Kas yra Globe Parcel Service, Inc.?
2. Kodėl jie patraukė daugelį tūkstančių žmonių Jungtinėse Valstybėse?
3. Kokį patarnavimą atlieka Globe Parcel Service savo klientams?

Jūsų informacijai duodam šiuos atsakymus:
1. GLOBE PARCEL SERVICE, INC. yra oficialiai pripažinta Vneshtorg firma, kuri turi teisę priimti apmokėtu muitu siuntinius į visas Sovietų Sąjungos dalis.

2. GLOBE PARCEL SERVICE, INC. geriausiai ir patikimiausiai aptarnavo savo klientus per paskutiniuosius 37 metus. Viso to rezultatas — klientų skaičius augo iš metų į metus.

3. a. GLOBE PARCEL SERVICE, INC. supakuoja ir išsiunčia savo klientų siuntinius per 24 val. nuo jų gavimo.

b. Specialiai treniruoti žmonės patikrina siuntinio sąstatą ir leidimą tam sąstatui.

c. GLOBE PARCEL SERVICE, INC. apdraudžia kiekvieną siuntinį pilnai jo vertei prieš bet kokio pobūdžio riziką.

d. GLOBE PARCEL SERVICE, INC. išduoda pasirašytą pakvitavimą kiekvienam siuntiniui.

GLOBE PARCEL SERVICE, INC. yra autorizuota PODAROGIFTS, INC. priimti užsakymus sovietinės gamybos prekės: automobiliams, šaldytuvams, televizijos aparatams, rūbams, batams, maistui ir t. t.

Jeį jūs nešmėginot mūsų patarnavimo, įsitikinkit.

Atsilankykite ar susisiekite su mūsų pagrindinėmis įstaigomis ar jų šakomis bet kuriam didžiųjų Amerikos miestų (kur rasite didelį pasirinkimą įvairių prekių) ir tas patyrimas jums tikrai bus naudingas.

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

716 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106, Tel. 215 — WA 5-3455

BRANCHES:

PHILADELPHIA, PA. 19123 632 West Girard Avenue WA 5-8878	MIAMI, FLORIDA 33137 2755 Biscayne Boulevard FR 9-8712
BALTIMORE, MD. 21224 3206 Eastern Avenue DI 2-2374	MILWAUKEE, WIS. 53215 3036 So. 13th Street 414 EV 3-1485
SO. BOSTON, MASS. 02127 390 West Broadway AN 8-8764	MINNEAPOLIS, MINN. 55414 217 E. Hennepin Ave. FE 2-4908
CHICAGO, ILL. 60632 4102 Archer Avenue FRontier 6-6399	NEW BRITAIN, CONN. 06052 97 Shuttle Meadow Avenue Tel. 224-0829
BRANCH CHICAGO, ILL. 60622 2242 W. Chicago Avenue BE 5-7788	OMAHA, NEBR. 68107 5524 So. 32nd Street 731-8577
CLEVELAND, OHIO 44119 787 East 185th St. 486-1836	PARMA, OHIO 44134 5432 State Road 749-3033
DETROIT, MICH. 48210 6460 Michigan Avenue TA 5-7560	PITTSBURGH, PA. 15222 346 Third Avenue GR 1-3712
ELIZABETH, N. JERSEY 07206 943 Elizabeth Avenue 201-354-7608	ROCHESTER, N. Y. 14621 683 Hudson Avenue BA 5-5923
HAMTRAMCK, MICH. 48212 11415 Jos. Campau Avenue 365-6350	NEW YORK, N. Y. 10003 101 First Avenue OR 4-3930
KANSAS CITY, KANSAS 66102 18 South Bethany AT 1-1757	SAN FRANCISCO, CAL. 94122 1236 — 9th Avenue LO 4-7981
LOS ANGELES, CALIF. 90026 2841 Sunset Blvd.	SEATTLE, WASH. 98103 1512 N. 39th Street ME 3-1853
VINELAND, N. J. 08360 Parish Hall West Landis Avenue 609-691-8423	SOUTH RIVER, N. J. 08882 168 Whitehead Avenue 201-257-2113
SPRINGFIELD, MASS. 01103 1840 Main Street 736-9636 RE 4-8354	SPRINGFIELD, MASS. 1840 Main Street 736-9636 — RE 4-8354
	TRENTON, N. J. 08611 730 Liberty Street LY 9-9163
	WORCESTER, MASS. 01604 82 Harrison Street 617-798-3347

CENTRAL OFFICE NEW YORK

220 Park Avenue South
New York, N. Y. 10003 — Tel. 212 — 982-8410

Norėdami geriau aptarnauti mūsų gausius klientus, perėmėme dar vieną restoraną Oak Lawn mieste. Galite būti užtikrinti, kad turėsite skanius valgius, skubų patarnavimą, kaip ir mūsų pirmae restorane. Kviečiame ir lauksime jūsų atsilankant.

Kilty's Restaurant

4545 West 95th Street, Oak Lawn, Illinois

(2 blokai į rytus nuo Cicero Avenue)

Telef. — GARDEN 4-5800

lauki atmosfera — skanūs valgiai — skubus patarnavimas

VESTUVĖMS IR BANKETAMS YRA PRIVATOS KAMBARIAI
NUO 10 IKI 800 ASMENŲ.

atdara kasdien nuo 8:30 val. ryto. Sekmad. ir šventad nuo 1:00 val. popiet

Artesian Restaurant

2432 West 63rd Street

(63rd & Artesian)

- Skanūs valgiai
- Geras patarnavimas
- Puiki atmosfera

PIETOS

\$1.65 IR \$2.25

JOKIO LAUKIMO — GREITAS PATARNAVIMAS
TALPA — 350 SĖDIMŲ VIETŲ.

Rezervacijoms skambinkite — 436-4622

Atdara sekmad ir ketvirtad. 6 v. ryto iki 1 val. ryto. Penktad ir šeštadieniais iki 5 val. ryto.

DRAUGAS, šeštadienis, 1968 m. kovo mėn. 23 d.

5

Savo žygio intenciją R. Skiauteris apibūdino šiais žodžiais: "Mūsų respublikos sostinės varlyvavo antarktinėse ekspedicijose, pirmą kartą ir visiems laikams įtrauktas į šį savotišką

IAU DVYLIKA METŲ VEIKIA LIETUVIŲ BERNIUKŲ MOKYKLA —

ŠV. ANTANO GIMNAZIJA Kennebunkporte, Maine. SU VISOM AMERIKOS GIMNAZIJŲ TEISEM.

tseimamas pilnas į kolegijas paruošianųjų gimnazijų kursas
Oficialiai dėstoma lietuvių kalba (po 4 val. savaitėje 1 grupėms).

Veikia jaunimo organizacijos, puoselėjamos sporto, dailės, lietuviška gyvenimo orientacija. Pati gimnazija padeda mokiniams stoti į kolegijas.

Dėsto 20 mokytojų bei instruktorių.

Atlyginimas visiems priinamas.

Atsižvelgiama į kiekvienos šeimos padėtį.

Registruokite mokinius 1968-1969 m.

Priimami mokiniai, baigę 8 skyrius.

Informacijų ir kitais reikalais rašykite:

Rev. Rector
St. Anthony High School
Kennebunkport, Maine 04046

HIGH RATES

4.75%

per annum
on regular savings

5.25%

per annum
on investment bonus

Savings Insured to \$15,000.00

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4071 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632

SKIP'S Self Service LIQUOR STORE

5515 S. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202

MARCH - KOVO MĖN. 21, 22 ir 23 D.D.

MEISTERBRAND V.S.O.P.

IMPORTED GERMAN BRANDY Fifth \$4.89

BISQUIT 3 STAR COGNAC Fifth \$5.29

COEUR DE FRANCE GRANDE FINE CHAMPAGNE COGNAC Fifth \$4.29

GRAIN ALCOHOL 190 Proof U.S.P. Fifth \$4.89

RICCADONNA IMPORTED

VERMOUTH dry or sweet 30 oz. Bottle \$1.39

Mc MASTERS Imported Canadian WHISKY 80 Proof Fifth \$3.69

GRAND MARNIER LIQUEUR Imported Fifth \$6.89

CREMA REGINA Imported

MARSALA WINE Quart \$1.98

HIGHLAND MIST Imported

SCOTCH WHISKY 80 Proof Fifth \$3.59

LOWENBRAU or WURZBURGER IMPORTED GERMAN BEER

Case of 24—12 oz. Throw Aways Case \$7.95

Case of 24—12 oz. Throw Aways

Case of 24—12 oz. Throw Aways

Case of 24—12 oz. Throw Aways

Case of 24—12 oz. Throw Aways

Case of 24—12 oz. Throw Aways

Case of 24—12 oz. Throw Aways

Case of 24—12 oz. Throw Aways

Case of 24—12 oz. Throw Aways

Case of 24—12 oz. Throw Aways

Case of 24—12 oz. Throw Aways

Case of 24—12 oz. Throw Aways

Case of 24—12 oz. Throw Aways

Case of 24—12 oz. Throw Aways

Case of 24—12 oz. Throw Aways

Case of 24—12 oz. Throw Aways

Case of 24—12 oz. Throw Aways

Case of 24—12 oz. Throw Aways

Case of 24—12 oz. Throw Aways

Case of 24—12 oz. Throw Aways

Case of 24—12 oz. Throw Aways

Case of 24—12 oz. Throw Aways

Case of 24—12 oz. Throw Aways

Case of 24—12 oz. Throw Aways

Case of 24—12 oz. Throw Aways

Case of 24—12 oz. Throw Aways

Case of 24—12 oz. Throw Aways

Case of 24—12 oz. Throw Aways

Case of 24—12 oz. Throw Aways

Case of 24—12 oz. Throw Aways

Case of 24—12 oz. Throw Aways

Case of 24—12 oz. Throw Aways

Case of 24—12 oz. Throw Aways

Case of 24—12 oz. Throw Aways

Case of 24—12 oz. Throw Aways

NAUJI LEIDINIAI

• **AIDAI**, 1968 m. vas. mėn. Nr. 2. Mėnesinis kultūros žurnalas. Leidžia lietuviai tėvai pranciškonai. Redaguoja dr. Juozas Girnius, 27 Juliette St., Boston, Mass. 02122. Administracijos adresas: 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y. Metinė prenumerata \$7.00.

Naujo numerio redakcijos vedamasis užkrentuoja jubiliejinę Vasario 16ją, išskleidamas politinę ir kultūrinę jos reikšmę lietuvių tautos atečiai. Anot "Aidų", "kam tai darosi heišku, tegu pasistato klausimai, kas šiandien būtų, jei būtume tiesiai iš rusų carų patekę rusų bolševikų valdžion". Ir žurnalo vedamasis baigiamas tokomis išvadomis: "Nenumatoma ateitis ir tamšis dabartis, bet jai atsakome ne aimanomis, o viltinga ryžtimi. Pasaulį skelbiami žmogaus teisių ir mūsų skelbiami Lietuvos laisvės kovos metai sutinka: asmens laisvė priklauso ir tautos laisvės. Kad jos nėra lietuviui tėvynėje, liudija pats pavergėjas, išplėšęs iš tikinčiųjų Vilniaus katedrą, o šv. Kazimiero bažnyčią pavertęs ateizmo muziejumi".

Ir visa kita naujo "Aidų" numerio medžiaga gana šakota, akademiškai ir gyvenimiškai įvairi. Alg. J. Kasulaitis rašo apie valstybingumą politinės emigracijos fone, straipsnio išvadinėse eilutėse tardamas, jog "naujosios Lietuvos valstybės gemalas yra visų lietuvių širdyse. Jį išnešioti ir perduoti ateities kartoms — štai uždavinys, kuris turi įprasminėti kiekvieno benamio gyvenimą". Poezijos šį kartą duoda Leonardo Andreikaus ir Kęstutis Gaidžiūnas. Kalpas Uoginius prisimena mūsų laisvės kovų pradininkus kūrėjus — savanorius. Du puslapiai su nuotraukomis skirti Lietuvoje mirusiam Kiprui Petruskui. Juozas Brazaitis duoda kondensuotą, bet sąvokomis ir sprendimais taikliai formuluotą nepriklausomos Lietuvos literatūros apžvalgą. Lietuvoje išleistas Gedimino laiškus džiugiai pasitinka, bet ir kritiškų pastabų leidėjams nepagaili Paulius Rabikauskas. Matyt, kad "Aidai" nori informuoti savo skaitytojus apie dėmesio vartas šiuo dienos meno apraiškas okup. Lietuvoje. Sveikintinas užmanymas. Šiame numeryje rodoma du puslapiai Aloyzo Stasiulevičiaus (g. 1931) darbų, vaizduojančių tapybiškuosius Vilniaus kampelius. Dr. P. Skardžius dėl kai kurių mūsų tikrinių vardų aiškinimo oponuoja lenkui kalbininkui J. Otrebskui ir prancūzui R. Schmittleiniui. Numeryje baigiamas 1967 metų mūsų kultūrinio ir visuomeninio gyvenimo aprašas, šioje straipsnio dalyje aptariant teatrą, muziką, dailę, Lietuvos laisvės, tautinės gyvybės ir katalikų bendruomenės rūpestį.

Žurnalo apžvalginėje dalyje J. Kojelis nepagaili sugestijų ir kritikos mūsų veiksmams Lietuvos laisvės kovos metų kontekste. Apie kun. Stasį Yla, kaip gyvenimo teologą, jo 60 metų sukakties proga rašo Juozas Girnius. Vyresniosios ir jaunesniosios kartos susipratimui bus labai parankus S. Makaitytės raštas "Išpužiai iš studentų suvažiavimo", kuriame, be kita ko, pabrėžiama, jog "studentai aktyvistai jau pradeda suprasti, kad jų pagrindinis uždavinys — ne ryšių su vyresniais nagrinėjimas, o ryšių su jaunesniais tvirtinimas". Apie naują, kontroversinę vokiečių rašytojo Hochhuto dramą "Soldaten" (Kareiviai) rašo Rimvydas Šliužas. Kaip žinome, ankstesnėje jo dramoje "Stellvertreter" (Vietininkas) buvo puolamas popiežius Pijus XII, gi naujoje dramoje taikiniu pasirinktas Churchillis.

Naujų knygų skyriuje sveriamas K. Barėno Londone redaguojamas literatūros metraštis "Trečioji Pradalė". Andrius Sietynas čia jai nepagaili gana tiesmukių kritikos. Alaušius tiesia memuarinių knygų apžvalgą, šį kartą apsisotodamas prie J. Budrio "Kontržvalgybos Lietuvoje" ir J. Audėno "Paskutiniojo posėdžio". Dr. P. Reklaitis informuoja apie dviejų vokiečių autorių (Elizabeth Josephi ir Werner Scheu) pasakojimus iš netolimos Lietuvos praeities.

• **Ignas Skrupskelis, LIETUVIAI XVIII AMŽIAUS VOKIEČIŲ LITERATŪROJE.** Lietuvių katalikų mokslo akademijos leidinys, Roma, 1967 m. Leidinys

SIUVIMO MAŠINOS

BERNINA • NECCHI • ELNA • VIKING • PFAFF • SINGER (šveicarų, vokiečių, italų, japonų, ir visų kitų firmų). Taisome, parduodame ir nuomojame priemonės kainomis ir sąlygomis. Darbas greitas ir saugus. Turime dalis, pataikome pagal skoni kabinetus. Aptarnaujame Chicagoje ir priemiesčiuose. Parduodame ir taisome dulkių siurblius, įvairių gamybų. B & B DISTRIBUTING CO. 4214 S. Archer Ave., Chicago, Ill. 60632. Tel. 927-0044; 927-0045. Vedėjas Arvydas M. Dikinis

didelio formato, XIX — 170 psl. Veiklas yra Sibiro tremtyje žuvusio veiklaus mūsų kultūrininko dr. Igno Skrupskelio disertacinis darbas. Disertacijos originalo antraštė: Die Litauer in der deutschen Literatur des 18. Jahrhunderts. Šios disertacijos, parašytos žymaus prof. dr. Joseph Nadler vadovybėje, rankraštis yra Vienos universiteto bibliotekoje numeris D30-27. Studijos vertimą lietuvių kalbon ir knygos išleidimo lėšas parūpino autorius šeima. Tiražas 1,200 egz. Šio veikalo išleidimas yra nykstantis paminklas jo autoriui, šviesiam antrąjo nepriklausomos Lietuvos dešimtmečio mūsų visuomenininkui "XX Amžiaus" ir "Zidinio" redaktoriui. Pačioje knygos pradžioje su didžia rimtimi susikaupiame, dedikaciniame puslapyje skaitydami: Ignui Skrupskeliui, vyrui ir tėvui, jo žuvimo Vorkutoje dvidešimt penkerių metų sukaktįje paminklo vietoje. Seima. (Platesnį veikalo recenziją duosime vėliau.)

• **TREJI VARTI**, 1968, Nr. 1. Latvių leidžiamas literatūros, mokslo ir aplamai kultūros žurnalas latvių kalba, skirtas trijų Baltijos tautų bendroms kultūrinėms pastangoms puoselėti ir tarpusavyje kultūrinėms vertybėms pasikeisti. Beveik kiekviename žurnalo numeryje randame apšiai ir lietuviškosios medžiagos. Sakysim, šį kartą skaitytojams pateikiama pora lietuviškųjų novelių (Landsbergio ir Barono), išverstų latvių kalbon.

"Treji Varti" išsina kas du mėnesiai, maždaug mūsų laikų "Aidų" formato, gerame popieriuje, gausiai iliustruotas. 64 psl. leidinys. Žurnalo redaktorius Alberts Birnbaums. Redak-

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Manufacturers Rankomis išplaustyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbiamų rėmai ir metalu aplieti rėmai. 2400 S. Oakley Ave., Chicago Tel. Virginai 7-7258 59

cinė kolegija; Zarinu Janis, Ansis Karps, Ella Andersons, Edwards Avots. Redakcijos adresas: P. O. Box 61, Three Rivers, Mich. 49093. Administracijos adresas: Treji Varti, P. O. Box 27-A, Detroit, Mich. 48232. Metinė prenumerata \$7.00

• **LIETUVIŲ DIENOS**, 1968 m. vasario mėn. Nr. 2. Mėnesinis iliustruotas žurnalas, atspindintis šakotą ir plačią laisvojo pasaulio lietuvių veiklą bei kūrybą. Žurnalą redaguoja Bernardas Brazdžionis. Jam talkina redakcinė kolegija: Juozas Tinišis, Daumantas Cibas, Milton Stark ir irta Medziukaitė. Bureika. Nuolatiniai redakcijos atstovai ir foto bendradarbiai yra kiekvienoje didesnėje lietuvių kolonijoje. Žurnalą leidžia Antanas F. Skirius. Administruoja Juozas Andrius. Redakcijos ir administracijos adresas: Lietuvių Dienos, 4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif. 90029. Metinė prenumerata \$8.00.

• **VILTIS**, March - April, 1968. A Folklore Magazine. Žurnalas anglų kalba, redaguojamas V. F. Beliajaus. Kiekviename numeryje šalia įvairiausių pasaulio tautų vis kas nors duoda ir iš lietuvių tautosakos, tautodailės, tautinių šokių bei papročių. Žurnalas išsina kas du mėnesiai. Adresas: V. F. Be-

liajus, P. O. Box 1226, Denver, Colo. 80203. Metinė prenumerata \$3.50; dviems metams \$6.00.

• **VYTIS**, 1968 m. kovo mėn. Nr. 3. Žurnalas yra oficialus Lietuvių vyčių organizacijos organas, spausdinamas lietuvių ir anglų kalbomis. Pastarajame numeryje rasime skaitinių apie šv. Kazimierą, apie lietuvių tautinį meną ir kt., teikiama taipgi kronika iš vyčių veiklos. Adresas: Vytis, 1625 W. Marquette Rd., Chicago, Ill. 60636. Metinė prenumerata \$4.00.

• **SALEZIEČIŲ BALSAS**, 1967 m. Nr. 3-4. Kikėrinio formato 48 psl. gausiai iliustruotas leidinys, skirtas lietuviškajam jaunimėliui ir saleziečių veiklai jo tarpe. Redaguoja kun. Pr. Gavėnas, SDB. Meninė priežiūra V. Aleksandravičiaus, SDB. Redakcijos ir administracijos adresas: Instituto Salesiano Lituanio, Castelnuovo Don Bosco, Italia (Asti). Metinė prenumerata \$1.00.

• **EGLUTĖ**, 1968 m. kovo mėn. Nr. 3. Vienintelis lietuviškas vaikų laikraštėlis laisvajame pasaulyje. Spausdinamas dviem spalvomis. Jo puslapiuos daug pasakų, eilėraščių, apsakymėlių, galvosūkių, juokų, daug iliustracijų, daug visko, kas patraukia mažąjį skaitytoją.

Dovanos Velykoms

pasieks greičiausiai Jūsų artimuosius LIETUVOJE jei siųsite jas per CENTRAL PARCEL SERVICE, Inc. 220 South State St., Tel. WA 2-9354 arba 2618 West 63rd St., Tel. WA 5-2466

SIUNTINIAMS SUDARYTI MES TURIME YPATINGAI GAUSŲ PASIRINKIMĄ VERTINGIAUSIŲ PREKIŲ.

Priimame siuntinius, sudarytus iš siuntėjų nuosavų daiktų bei produktų. Priimame užsakymus dovanų iš sovietinių gaminių.

Reikalauskite iš mūsų naujus katalogus bei muitų sąrašus.

DEMESIO!

Artėjant pavasariui ir vasarai, ATPINGTOS KAINOS dovaninams AUTOMOBILIAMS

Laikotarpini nuo vasario 15 d. iki balandžio 27 d. galios sekančios kainos:

"Volga" GAZ-21R	\$2,365.19
"Volga" GAZ-21US	\$2,553.71
"Moskovitch" 408	\$1,759.39
"Moskovitch" 408E (2 šv.)	\$1,945.88
"Moskovitch" 408E (4 šv.)	\$1,963.88
"Zaporozhets" ZAZ-965A	\$ 957.60
"Zaporozhets" ZAZ-966V	\$1,149.30

Nepaiskite šią progą sutaupyti šimtus dolerių, užsakydami per mus šios rūšies dovanas iki 8 m. balandžio 27 dienos. Garantuotą siuntinių pristatymą atliekame jau net 21 metus.

Mūsų erdviose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų modernių baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

LIETUVIŲ STAIGA ROOSEVELT FURNITURE CO.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS 2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711

Atdara pirmą ir ketvirtą, 9-9 val.; antrą, trečią ir šeštą, nuo 9 iki 6 val. sekmd. atdara nuo 11 iki 4:30 val. po pietų.

SPARTA parduoda: Telefonus, Gruntig, Olympia, Zenith, Burroughs, Royal, ETC ir kt. produktus, tiesiai ir pigiau iš firmų sandėlių. RASOMAS mašinėles lietuvių ir kt. kalbomis — RADIO — stereo, conolos, transist, ir kt. — PATEFONAI — IREKORDAVIMO aparatai — SKAICIAVIMO mašinos etc. Katalogus ir informacijas gausite pranešę savo adresą SPARTA SAVY: J. L. GIEDRAITIS, 19 Barry Drive, E. Northport, N. Y. 11731. Tel. (516) 757-0655. Chicagoje informuoja A. Daugirdas GR 4-7399.

METROPOLIS-RESTORANAS

6538 S. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL. — TEL. 476-9009

Vienintelis lietuviškas restoranas su gerais patiekalais, kaip šašlykas, šniucelis ir kt. didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų. Lietuviškoj' jaukių nuotaikoj' gulsite praeistį laiką, skaniai pavai gyti ir atsigalvinti. Atdara kasdien nuo 3 val. popiet iki vėlumos. Šeštad. ir sekmd. nuo 12 val. d. iki vėlumos. Visi prašomi atsilankyti. Savininkai PETRAS IR ANATINA KAUSAI

Artėjant vasarai, dabar jau pats laikas pagulvoti kokią dovanų siuntinėli sudaryti ir pasiųsti savo giminėms žemiau siūlome du specialiai paruoštus, praktiškus ir labai naudingus siuntinius.

Vasarinis 1968.1. Gėlėto, nepermatomo, storo nailono medžiaga dėl 4 suknelių, 3 1/2 jardo vilnonės angliškos labai geros vyriškos elutei medžiagos, 3 1/2 jardo, vilnonės angliškos moteriškai elutei medžiagos, 1 tere lino bliuskutė, 1 vyriški nailoniniai marškiniai, 2 p. vyriškų arba moteriškų geriausios rūšies nailoninių kojinių.

Vasarinis 1968.2. Pavasariniam arba vasariniam paltui vilnonė medžiaga, 3 1/2 jardo vilnonės angliškos pūkios elutei medžiagos, stora nepermatomo nailono medžiaga dėl dviejų suknelių, 1 šilkinė skarelė, 1 vyriški nailoniniai labai geros rūšies marškiniai, 1 sv. šokolodinių saldinių, vyriškas arba moteriškas nailoninis lietpaltis.

Taip pat, į betkurį siuntinį galima dadėti žemiau išvardintus dalykus, kurie yra visada naudingi ir laukiami Lietuvoje. Vilnonė skarelė \$4.00, nailoninis itališkas lietpaltis \$10.00., vyriški arba moteriški megstukai \$12.00., nailoniniai marškiniai vyriški \$7.00. Vyriškos arba moteriškos nailoninės arba vilnonės kojinės \$2.00.

BALTIC STORES, LTD. (Z. JURAS) 421 Hackney Rd., London, E. 2. England TELEF. — SHO 8734.

Su malonumu priimame ir užsakymus, kuriuos pats siuntėjas pasirenka iš kainoraščio arba užsako kas Jam patinka. Taip pat, persiunčiame ir Jūsų pačių supirktus siuntinius.

Mūsų sąskaitos duoda teisę į Income Tax sumažinimą, jei siuntiniai yra siunčiami šeimai.

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION B. B. PIETKIEWICZ, Prez. 2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083 PLENTY OF FREE PARKING SPACE

4 3/4 Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas.

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. 9 v. r. iki 8 v. v. ANTRAD. ir PENKTAD. 9 v. r. iki 5 v. v. ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. Trečiad. uždaryta

STEIN TEXTILE CO. PAPIUŠKITE BUTĄ NAUJOMIS UŽUOLAIMOMIS.

Išigykite urminėmis kainomis iš tūkstančių jardu užuolaidoms dekoratyvinių medžiagų, ne iš mažų pavyzdžių, bet iš didelių ritimų: damasko, brokados, "boucle's" ir "fiberglass".

PIRKSITE NEBRANGIAI IR GAUSITE DOVANĄ.

STEIN TEXTILE bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilnonių, šilko, nylonų, taffeta, aksomo, ANGLIŠKŲ MEDŽIAGŲ paltams ir kostiumams siuntimui artimiesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą už žemas kainas.

616 W. Roosevelt Rd., Chicago 7, Ill., HA 7-3737 Atdara kasdien ir sekmd. 9:15 v. r. iki 5:30 val. Pirmad. uždaryta

Nemokama vieta mašinoms pasistatyti už kampo į šiaurę Jefferson Street — Cherrin's aikštėje.

MOVING

perkrausio baldus iš arti ir toli. A. BENIULIS Chicago, Ill. 60629, Tel. RE 7-7083

WAGNER & SONS Typewriters — Adding Machines — Nuomoja — Parduoda — Taiso NAUJOS NAUDOTOS Vitr 50 m. patikimas aptarnavimas NAUJOJE VIETOJE 5610 S. Pulaski Rd. Tel. 581-4111

CARR MOODY LUMBER CO. STASYS LITVINAS, Prez. 3039 So. Halsted St., VI 2-1272

Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai. Raštinė atdara kasdien nuo 8 val ryto iki 6 val. vakaro ir šėštadi niais iki 3 val. p. p.

If you enjoy the atmosphere of a Japanese Tea House and Alohaland... come to the DIAMOND HEAVY RESTAURANT AND LOUNGE... the pleasures of both await you here. COMPLETE RENOVATIONS Sarah Mitchell Hostess ON SOUTHWEST HWY. JUST WEST OF THE MEDIE, 70th STREET INTERSECTION for reservations call 925-2676 Private Rooms for Group Parties and Couples

PLANINGAS TAUPYMAS

5 1/4% Mokamas už vieny metų taupymo ląkstus nuo išdavimo datos (\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

4 3/4% Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

DEL INFORMACIJŲ KREIPKITE MUTUAL Federal SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO 2272 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO ILL 60608 OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4 Thursdays 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed JOHN J. KAZANAUSKAS, President

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

PLANINGAS TAUPYMAS

5 1/4% Mokamas už vieny metų taupymo ląkstus nuo išdavimo datos (\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

4 3/4% Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

DEL INFORMACIJŲ KREIPKITE MUTUAL Federal SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO 2272 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO ILL 60608 OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4 Thursdays 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed JOHN J. KAZANAUSKAS, President

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

STEIN TEXTILE CO.

PAPIUŠKITE BUTĄ NAUJOMIS UŽUOLAIMOMIS.

Išigykite urminėmis kainomis iš tūkstančių jardu užuolaidoms dekoratyvinių medžiagų, ne iš mažų pavyzdžių, bet iš didelių ritimų: damasko, brokados, "boucle's" ir "fiberglass".

PIRKSITE NEBRANGIAI IR GAUSITE DOVANĄ.

STEIN TEXTILE bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilnonių, šilko, nylonų, taffeta, aksomo, ANGLIŠKŲ MEDŽIAGŲ paltams ir kostiumams siuntimui artimiesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą už žemas kainas.

616 W. Roosevelt Rd., Chicago 7, Ill., HA 7-3737 Atdara kasdien ir sekmd. 9:15 v. r. iki 5:30 val. Pirmad. uždaryta

Nemokama vieta mašinoms pasistatyti už kampo į šiaurę Jefferson Street — Cherrin's aikštėje.

Kultūrinė Kronika

PIRMASIS PABALTIJO STUDIŲ SUVAŽIAVIMAS

Yra susidaręs organizacinis komitetas sukviesti I-ąjį Pabaltijo mokslininkų suvažiavimą. Jo tikslas yra analizuoti baltų problemas Vakaruose ir baltų studijas įvesti plačiau į Amerikos akademinį gyvenimą. Tam tikslui organizatoriai nori sudaryti šioms studijoms patikimą pagrindą ir išvesti jas iš savotiškos ligosiolinės izoliacijos. Organizacinis komitetas šiam reikalui veikia Brooklyne, kuriame vadovauja J. Gaigulis (7414 11th Ave., Brooklyn, N. Y. 11228).

Pirmasis suvažiavimas įvyks rugpjūčio 8–11 dienomis Maryland universitete. Suvažiavimas turės šias sekcijas: Politinių mokslų, Ekonominės raidos, Teisės, Socialinių mokslų, Istorijos, Tikslųjų mokslų, Pritaikomųjų mokslų, Meno, Religijos ir Kalbotyros. Politinių mokslų sekcijai vadovauti yra pakviestas dr. S. Vardys, Religijos sekcijai vadovauti yra pakviestas kun. V. Bagdanavičius, MIC, Kalbotyros sekcijai vadovaus dr. A. Kilmas. Kitoms sekcijoms vadovaus latvių ir estų mokslininkai.

I organizacinį komitetą, šalia J. Gaigulio iš lietuvių įeina dr. J. Puzinas, dr. A. Budreckis ir K. Mikas.

• Bruno Markaičio, SJ, koncertas Baltimorėje. Balandžio 10 d. Baltimorės simfoninis orkestras savo įprastinių koncertų salėje, Lyric teatre, atliks du mūsų kompozitorių kūrinius "Concertino No 1" ir "Piano Concerto No 1". Šį muzikos vakarą organizuoja vietinė jėzuitų, Loyola varžo kolegija. Tad koncertas ir pavadintas "Loyola College Night at The Symphony". Piano partiją koncerte atliks pianistas tėvas Leslie J. Schnierer, SJ. Baltimorės muzikiniam gyvenime ir apylinkėse lietuviuos šiuo koncertu jau čiaamas didelis susidomėjimas.

• Muzikantas Juozas Indra kovo 14 d. mirė Kaune, eidamas penkiasdešimtuosius metus. Vėlonis pokario muzikiniame Lietuvos gyvenime reiškėsi kaip kompozitorius, dirigentas ir dainininkas. Žymiausias jo, kaip kompozitoriaus, kūrinys pasificka baletas "Audronė". Kaip dirigentas, paruošė visą eilę operų, Bizet operą "Carmen", Čaikovskio "Jolantą", Rossinio "Sevilijos kirpėją", Baumilo "Paskenduolę" ir kt. Kaip solistas, operose dainavo Germano, Lenskio, Fausto, Romeo.

FILMŲ ĮVAIRUMAI

Apdovanotas premija geriausias filmas

"Bonnie and Clyde" buvo pripažintas 1967 m. geriausiu filmu subrendusiai auditorijai kasmetiniame katalikiškos įstaigos (National Catholic Office for Motion Pictures) premijų dalinime.

Filmo turinys sukasi apie dviejų banko plėšikų avantiūras depresijos laikais, kas buvo pavadinta "tikru liaudies epu". Kitos NCOMP premijos atiteko "The Whisperers", kaip geriausiam filmui auklėjimo požiūriu, ir "Elvira Madigan", kaip geriausiam svetima kalba filmui.

Ne psichologai, o psichopatai

Pereitą savaitę šlame skyriuje įsivėlė korektūros klaida. "In Cold Blood" filmo aprašyme pačioje pradžioje vietoje "du psichologai", turi būti "du psichopatai".

Iš lietuvių kalbėti Politinėje sekcijoje yra pasižadėję: Vytautas Vardys ir V. Sidzikauskas, kviešti yra T. Remeikis ir B. Nemickas. Ekonominėje sekcijoje yra pasižadėjęs kalbėti P. Žundė, pakviestas J. Mockaitis. Teisės sekcijoje yra kviešti: V. Vaitiekūnas, Julius Smetona ir D. Krivickas. Socialiniuose moksluose yra kviešti: A. Musickis, dr. V. Bieliauskas, A. Plateris, dr. A. Ramūnas, Ina Užgiris, Jonas Balys, Marija Gimbutienė ir Jurgis Gimbutas. Istorijos sekcijon yra kviešti: prof. J. Puzinas, K. Jurgėla, A. Kučas, J. Stukas, kun. V. Gidžiūnas, OFM, ir S. Sužiedėlis. Mokslo sekcijon yra kviešti: Č. Masaitis, A. Liulevičius, B. Povillaitis ir A. Nasvytis. Meno sekcijon yra kviešti: K. Ostauskas, A. Šešplaukis, Vytautas Jonynas, A. Landsbergis ir R. Viesulas. Religijos sekcijon kalbėti yra sutikęs kun. V. Bagdanavičius ir yra kvieštas dr. J. Girmius. Kalbotyros sekcijoje kalbėti yra sutikęs A. Kilmas ir kviešti: A. Salys ir A. Senn, Sr.

Paskaitos bus skaitomos anglų kalba. Apie tolimesnę suvažiavimo ruošos eigą ir kitų tautų kalbėtojus "Draugas" painformuos vėliau.

Alfredo, Liūtauro ir kt. vaidmenimis.

• Darkoma rašytojo Kazio Borutos tėviškė. Bolševikams

Mksio - Mončio - Prano parodos atidarymo dieną (kovo 8) Prancūzų Namuos (La maison française) New Yorke. Iš kairės į dešinę: p. Zilionis, Eglė Zilionytė (viena iš parodos organizatorių), Stasys Goštautas ir Herbert Edwards (amerikietis dailininkas, daug prisidėjęs prie parodos sutvarkymo). Nuotr. Gerimanto Peniko

yra įprasta skardentis, kad tik jie yra tikrieji rašytojų, muzikų ir dailininkų globėjai, jų palikimo ir jų atminimo saugotojai bei gerbėjai. Kokia tačiau yra gyvenimiškoji tikrovė, puikiai liudija rašytojo K. Borutos sesers M. Borutaitės - Bažerčienės laiškas, paskelbtas "Literatūroje ir mene" kovo 16 d. Laiške, kuris įvardintas "Kur gimė Kazys Boruta?" rašoma: "Jau beveik pusė metų man neduoda ramybės klausimas, kur gimė Kazys Boruta, kur pradėjo jo vaikystė, jaunystė. Labai keista, kad šį klausimą keliu aš, vyresnioji K. Borutos sesuo, nors mano ir brolio jaunų dienų prabėgo kartu.

Praeitą rudenį aplankiau Kap suko vykdomąjį komitetą, norėdama pasiteirauti, ką daryti,

kad K. Borutos tėviškė nebeįstų kirsti beržynėlio. Jis augo aukštoje vietoje ir melioracijos darbai nekludė, nors kai kas nurodė būtent šitokią jo iškirtimo priežastį. Melioracijos planas galėjo liesti tik šoną beržyno, o gal buvo galima ir visai jo nekludėti. Juo labiau, kad Kapsuko rajone beržynų, gojelių ir kitų žalių plotų ne per daugiausia. Atrodo, jie galėtų sau augti prie sodybų, fermų ir kelių. Minėtas beržynas susijęs su rašytojo vaikyste, mes čia buvome, žaisdavome, grybaudavome.

Atsakymo į savo klausimą negavau. Mano didžiausiai nuostabai, be viso kito, išgirdau, kad, esą, su K. Boruta ši vietovė nesusijusi. Esą, Kūlokų kaimas išsikirstė į vienkiemus,

K. Borutai jau gimus. Atseit, jis gimė ir ne toje sodyboje, ir ne tame name. Stai kad nori! O aš gimiau 1902 m. ir toje sodyboje, ir tame name! Tad žinau, kad čia ir mano jaunesnis brolis gimė.

Apie beržyno iškirtimą, žužinojo kai kurie rašytojai, gamtos apsaugos komitetas. Deja, ką nors pakeisti jau nebebuvo galima. Kirvis padarė savo. O pagrįstai priekaištaujant dėl to, kio neapgalvoto rašytojo tėviškės sudarkymo, vėl ir vėl tenka išgirsti vietos valdžios atstovų aiškinimą, kad ne čia Kazio Borutos tėviškė.

Tai kurgi?"

Perskaityt "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Highest Rates on Savings

At Standard Federal Savings your savings earn at the highest rate paid by any savings institution in Chicagoland.

4 3/4% 5 1/4%

PER ANNUM, CURRENT RATE

PASSBOOK SAVINGS

Earnings are added and compounded four times a year. 4.75% compounded quarterly is 4.83%. Build your savings with a passbook account. Develop the habit of saving regularly.

PER ANNUM

6 MONTH CERTIFICATES

Issued in minimum amount of \$10,000 and larger amounts in multiples of \$1,000.

SAFETY ASSURED

Your savings are protected by our great strength in Reserves, our sound assets, our careful operating policies and by insurance of accounts to \$15,000 by The Federal Savings and Loan Insurance Corporation, a Permanent Agency of the U.S. Government.

Passbook Savings in by the 10th of the Month Earn from the 1st.

ASSETS OVER \$122,000,000.00

RESERVES and SURPLUS OVER \$10,500,000.00

STANDARD FEDERAL SAVINGS

4192 Archer Avenue • Chicago, Illinois 60632 • Phone VI 7-1141

OPEN MON. and THURS. 9 to 5; TUES. and FRI. 9 to 4 SAT. 9 to 12 Noon WEDNESDAY-CLOSED

GYVAS PRISIMINIMAS

Atmintinas kielikas ar cimboriga įgravuota prisiminimui jūsų mirusio mylimo asmens ir dovanojant vargingoms Mšioms ar bet kuriam pasirinktam kunigui, bus gyvas ir įspūdingas atminimas, kuris bus įvertintas. Pristatome tuojau pat išstatymui laidotuvių koplyčioje. Taip pat turime ir kitų dalykų tinkamų atminimui.

WATRA MEMORIAL CENTER

2843 W. CERMAK ROAD
CHICAGO, ILLINOIS 60623
AREA CODE 312 247-2423

MAZEIKA & EVANS

FUNERAL HOME

THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYs MODERNIOS KOPLYČIOS

2533 West 71st Street Tel. GR 6-2345 - 8
410 So. 50th Ave., Cicero Tel. TO 3-2108-09
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Trys Moderniškos Koplyčios:

4605 - 07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741 - 2
4330 - 34 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINČIA

Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų laidotuvių ir kitų papuošimų

2433 West 63rd Street, Chicago

Telef. PR 8-0833 PR 8-0834

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON, SAVININKO

SAINT CASIMIR
MONUMENT CO.

3911 West 111th Street

Didžiausias Paminklams, Antų Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — CEdarcrest 3 - 6335
Vienas blokas nuo kapinių

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIRginia 7-6672

PETRAS BIELIONAS

4848 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 SO. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138 — 1139

VASAITIS — BUTKUS

1446 SO. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

LAWN FUNERAL HOME

Sigmund J. Sutkus

7909 STATE RD., OAKLAWS ILL. Tel. — 636-2320

Pasinaudokite Draugo „Classified“ skyriumi.

Moterų gyvenimas

Redaguoja St. Semėnienė, 6507 S. Troy St., Chicago, Ill., 60629
Tel. 925-5988

MOTERIS, MOTERIES, MATERIAI...

PRANYS ALSENAS, Kanada

Štai, linksniuojame tą žodį ir dar nebaigiame... dėdami daugtaškį, nes gyvenime taip dažnai yra. Moteris nuolat linksniuojama kasdieniniame gyvenime, nuolat apie ją kalbama, bet, galima sakyti, dar ligi šiol ji nėra nei suprasta, nei išaiškinta, kas gi, pagaliau, yra toji moteris?

Nietzsche savo knygoje "Also sprach Zarathustra" parašė vieną paradoksą (o gal ir tiesą?). Esą, vyras mėgsta dvejetainį dalyką: pavojų ir žaisimą. Pavojingiausias, tačiau, jo žaisimas esąs — moteris...

Moteries paslaptį, kaip dažniausiai, glūdi jos meilėje, ypač pirmojoje, taip jau dievinamoje visoje romantiškojoje kūryboje. Vis dėlto P. Limayrac yra pasakęs, jog jaunos, išsilybęjusios moters širdis esanti auksinė šventovė, kurioje, deja, dažnai altoriui būna iškeltas molinis dievaitis...

Moters meilė vyrui yra tikrai romantiškas reiškinys, tik jau ne triukšmingoji, su didžiuliais efektais meilė. Šią tiesą labai efektingai, kartu ir subtiliai yra nusakęs V. Hugo, tardamas: "Tikroji meilė yra skaidri, kaip aušra ir tyli, kaip kapas".

Moters — skirtingos vyrams
F. Caballero yra pasakęs: "Visuose dalykuose moteris remiasi vyru, išskyrus skausmą; tada ji ieško paramos Dievui. Vyras visuose dalykuose remiasi savi, išskyrus skausmą, tada jis ieško paramos moteryje, nes guosti yra viena gražiausių jos dovanų, viena saldžiausių jos privilegijų. Vargšas, kuris savo nuliūdime neturi motinos, žmonos, sesers, dukters ar draugės, kurios jį paguostų..."

Moters yra skirtingos nuo vyrų ir meilės žuvimo atvejais. Vyras tai pripažįsta, pergyvena ir logiškai išsakyti pajėgia. Gi moters vienašališkai laikosi savo pozicijoje, nors dažnai neloģiškai. Gali būti moteris labiausiai mylėjusi kurį nors vyrą, bet, jeigu jos širdyje meilė jo atžvilgiu mirė, ji gali jam būti tikra liūtė.

Kai meilė žūsta

Gi vyrų atstovas E. L. Schueller štai kaip nusakė tą atvejį: "Meilės žuvimas virsta pasibaisėtina krize. Tokie meilės smūgiai lygūs operacijai, kuri palieka didelius randus... Iki šiol nesuprantama, kaip tai būna, kad visa tai išgyvendamas žmogus nemiršta".

Moters dažnai būna labai negailestingos vyrų atžvilgiu ypač šiame Siaurės Amerikos žemyne ir šiais laikais. Tas negailestingumas, matyt, reiškėsi ir giliojo senovės, nes Pitagoras ir anuomet šitaip patarė moteriai: "Moterie, mylėk savo vyrą, kaip save pačią; laukiančioji kūdikio ir motina — mylėk savo vyrą labiau, negu save pačią; našlė — mylėk palaidotąjį, kaip išvykusį savąjį..."

Tačiau ar tokių patarimų, ypač dabarties modernios moters klausio?

Gal dėl to Tommasco yra ir pasakęs: "Vedybos, tai kaip mirtis — tik nedaugelį užklumpa visai pasiruošiusius". Arba ir vėl kažkas yra pasakęs: "Kas veda, tai yra kaip tas, kuris išeina žvejoti į jūras: nežinodamas kas laukia — gal atsineš

perlus, gal žuvis, o gal tik kėntėjimus..."

Saliomonas gi, dar anais saliamoniškais laikais, buvo pasakęs: "Geriau sėdėti vienatvėje palėpės kamputyje, negu su nesugyvenama moterimi dideliose namuose".

Moters misija žemėje

O Kierkegardas yra pasakęs, jog genijai pasidarė genijais, didvyriai — didvyriais, galiūnai — galiūnais tik per mergaitę. Vėdu gi, esą, belieka tik turėti vaikų, gauti reumatizmą, pasidaryti pirkliu, politiku ar deputatu — ir tai viskas...

Nors, iš tikrųjų, Kierkegardas, kaip egzistencialistas, į dalykus žiūri kitokiomis akimis, kaip į tai žiūrėtų kitokio tipo filosofai. Pvz. geriausi estetinio tipo atstovai yra Don Juan su Mozarto muzika ir Faustas. Papiastiams žmonėms jie būtų išdykėliai, kurie gundo, vilioja moteris ir jas išnaudoja savo aistrums.

Kierkegardui jie yra egzistencialistiški tipai — "aistru genijai", kurie sielos ir širdies gelmėse, savo giliausioje egzistencijoje turi gilią pergyvenimo galimybes, aukštą jausmų potencialą ir nepaprastą dinamiką.

Moterims aplamai dar primetamas didelis kalbėjimas. Štai, Alfred Hitchcock yra pasakęs: "Kada moteris susičiaupusi, ji yra patrauklesnė. Kodėl? Nes ji darosi paslaptingesnė. Moteris — kaip gero skonio filmas — juo daugiau palieka fantaziją, juo daugiau kelia susižavėjimą".

Ir pagaliau, kokia gi moters misija šioje žemėje? Visų pirma — mylėti; antra — mylėti tik vieną, ir trečia — visada mylėti...

Anastazija Tamošaitienė iš parodos Windsoro universitete, Kanada

ETIKETAS

Klausimas: Kai vyras ir moteris įeina į restoraną, vyras, paprastai, atiduoda savo apsiaustą rūbinėn, o moteris ne (ir tai yra teisinga, ar ne?). Mano klausimas yra: ką daro moteris su savoju? Siaustalą (stole) ar žaketą galima pakabinti ant kėdės. Tačiau kailinius ar trijų ketvirtadalio apsiausto neįmanoma, kad jie nesikėtų grindų. Medžiaginis apsiaustas gi kartais lieka labai sulamdytas.

— R. P., Mansfield, Ohio

Atsakymas: Dauguma restoranų neįima visai moteriškų

Chicago Lietuvos moterų klubo Vasario 16-tosios minėjimo rengimo komiteto pirmininkė Dalia Bobelienė (2-ra iš kairės) ir jos pagalbininkės Balzeko lietuvių kultūros muziejuje su pačia šeimininke Irena Balzekiene (vidury). Iš k. į d.: Irena Zibienė, Genovaitė Giedraitienė ir Aldona Daukuvienė.

DAR DĖL MŪSŲ TAUTINIŲ RŪBŲ

Atviras laiškas J. Vaičiūnienei

Skaitydama Jūsų straipsnį "Akykumo tautiniams rūbams, šokių šventei ruošiantis" Draugų kultūriname prėde kovo mėn. 2 d., atkreipiau dėmesį į Jūsų užakcentuotas datas ir nuotraukas, kurios mažiau ar daugiau palietė ir mano tautinių rūbų temą. Todėl dėl Jūsų kritikos norėčiau ir aš šiek tiek pasisakyti, tikrai sakant, apsiginti.

Jūsų ten taip surusintas manasis tautinis kostiumas yra grynai vilnietiškas, papuoštas išimtinai lietuviškais tautiniais raštais, specialiai užsakytas pas lietuvių audėję — tautinių rūbų žinovę. Vienok mažas rankovių, anot Jūsų, "patobulinimas" Jus taip skrupulingai paveikė, kad, nežiūrint visų kostiumo teigiamų privalumų, Jūs drąsiai pavadinote jį "didžiosios rusės sesers" kostiumu. Kad rankovių kirpimas yra šiek tiek skirtingas — sutinku, bet jis nieko bendro neturį su rusiškumu ir ne iki tokio laipsnio, kad reikėtų apie jį kalbėti, kaip apie pavėzdį "surusinto" kostiumo. Tiek to, leiskim, čia Jūsų turėta racijos.

Tačiau taipgi nepraleidote nesuminėjus ir nesukritikavus ten ir "galvos aptaiso", kuris, deja, yra taip pat vilnietiškas ir originalus darbas dail. Tamošaitienės.

nės. Taigi, ar galėtų būti jis taip pat panašus į rusiškus?

Mano nuomone, turėtume būti atsargesnės su kritikomis, neieškoti priekabių dėl vieno ar kito klostio, nesirgti skrupulinguo ligu dėl smulkmenų, kai tuo tarpu tiek baisyti dalykų lieka nepastebėtų ir dažniausiai mūsų pačių toleruojamų. Dėl smulkmenų tikrai nenukentės nei tautos kultūra, nei dvasia, tik sukelisime bereikalingus "erzelius" patys savųjų tarpe, juo labiau, kada jau pradėdame rodytis pirštais.

Kalbant apie paruošimą tautinių rūbų mūsų jaunimui, šokių šventei artėjant, pritariu Jūsų pasiūlymui: mergaitėms nenaudoti visokias perkelines, baltas priejuostas, tačiau nenorėčiau sutikti su Jūsų sugestijomis dėl galvos papuošimo — iš visai surangytų trispalvių ar daugiaspalvių kaspinėlių, kurie, gal būt, ir tiktų mergaitėms nuo 3-6 m. amžiaus, kurios dėvėtų trumpus, aukščiau kelių sijonus, bet jokių būdu netiktų bres tančioms ar subrendusioms mergaitėms (14, 15 ar 16 m. amž.), kurios, be abejonės, turėtų dėvėti ilgus rūbus ir mažiau ar daugiau pritaikintus galvos aptaisus — karūnelės, reprezentuojant tautinius rūbus, o ne prieš 100 metų nešiotus, taip vadinamus, Birutės kostiumus.

Nesigilinant į detales, konkrečiai siūlyčiau mamytėms nesisigallėti trupučio pastangu, laiko ir finansų, juo labiau, kada nesigailime išleisti didžiausias pinigų sumas vėn kartinei balinei suknelei. Privalome apmąstyti savo dukras tikrais tautiniais drabužiais, o ne kas kaip išmano ar moka rangyti kaspinėlius ar pan. Šiomet jos pasirodys tūkstantinėje minioje, kitais metais gi, gal būt, užims jau mūsų vietas. Ir tada, jau be abejonės, taps kritiku aukomis.

Z. Dapkienė

Juzė Daužvardienė (dešinėje) ir Irena Balzekienė Ch. Lietuvių moterų klubo minėjime prie stalo papuošalo — lietuviško kryžiaus, apsupto lietuviško darželio gėlių (nuosavybė Aldonos Daukuvienės, o gėlių suprojektuotos Gužauskų gėlių parduotuvėje). Nuotr. St. S.

PLAUKIA LAIVAI

GRAZINA TULAUSKAITĖ

Plaukia ir plaukia laivai, Dairo stiebai ir burės, Kada pasitiks mus beržai, Ko vakaras liūdnas žiūr.

Plaukia ir plaukia laivai, I mylimą, tolimą kraštą... Kodėl mes taip ilgai Negalim tėviškes rasti?

Plaukia ir plaukia laivai... Moja žuvėdros, o burės Dainuoja, kad tu buvai, O Nemune, mus užbiūr s.

Plaukia ir plaukia laivai, Plaukia iš visų pusių... Sapaunuosiu juos amžinai, Kol tėviškę pabūsiu.

Aldona Daukus kalba iš WOPA radijo stoties. Amerikiečių nuotr.

TURĖK LAIKO

Viename restorane Chicagoje kartu su gerai ir sveikai pagamintu maistu paberiami šie išminties perlai:

Turėk laiko pagalvoti...

Tai yra jėgos šaltiniai.

Turėk laiko pramogoms...

Tai yra amžinos jaunystės paslaptis.

Turėk laiko skaitymui...

Tai yra išminties fontanas.

Turėk laiko melstis...

Tai yra didžiausia galia žemėje.

Turėk laiko mylėti ir būti mylimam...

Tai Dievo duota privilegija.

Turėk laiko būti draugišku...

Tai kelias į laimę.

Turėk laiko pasijuokti...

Tai yra sielos muzika.

Turėk laiko duoti...

Diena per trumpa būti savanaudžiu.

Turėk laiko dirbti...

Tai pasisekimo kaina.

Turėk laiko pasidžiaugti geru maistu...

Nes tai sveikatos šaltinis.

Kiekviena šeimininkė galėtų kasdien atsiminti šiuos išmintingus žodžius ir padėti savo šeimai juos vykdyti, pati parodydama pavyzdį ir pradėdama nuo sveiko ir saikingo maisto gaminimo.

IŠ MOTERŲ PASAULIO

Kitokia madų paroda

Naujoji Chicago Lietuvos Moterų klubo valdyba, norėdama sutelkti daugiau lėšų savo labdaros darbams, ruošia pavasarinę madų parodą. Ji bus skirtinga nuo visų kitų buvusių, todėl ir vyrai yra maloniai kviečiami dalyvauti.

Drabužiai bus demonstruojami iš Ford City parduotuvių, tai jų kainos turėtų būti prieinamos visoms dalyvėms.

Paroda įvyks kovo 29 d., penktadienį, Sharko's East restorane, 7840 S. Western Ave. Šio rengimo pirmininkė yra Marija Rudienė.

Taipgi bus dovanų paskirstymas. Tam sudarytas komitetas: Silvija Petrošienė (Petrošus), Joana Oksienė (Joan Oksas), Mary Bulaw ir Irena Zibienė.

Reklama bei skelbimais spaudoje rūpinasi Dalia Bobelienė (lietuviškoje), Helen Allen (angliškoje) ir Aldona Daukuvienė (per radiją).

Dekoracijomis — salės papuošimu rūpinasi Aldona Guest (Gužauskienė).

Šio klubo garbės pirmininkė yra Juzė Daužvardienė.

D. B.

× **Aldona Daukuvienė** buvo platokai paminėta amerikiečių Chicago Sun - Times dienraščio žurnale "Midwest" tarp kitų tautų radijo valandėlių vedėjų aprašyme, pavadintame "Ethnic Radio". Buvo suminėtos radijo programos: lenkų, lietuvių, japonų, graikų, vokiečių, prancūzų, airių ir kiti. Minint lietuvišką programą iš WOPA stoties, pasakyta, kad Sophie Barcus mirė prieš šešetą metų, tačiau jos vardas aukštai iškeltas aštuonis kartus per savaitę Sophie Barcus radijo šeimos programoje iš WOPA stoties. Jos lietuvių kalba radijo valandėlė oro bangomis sklinda jau 29 metus. Ir jos vardas plačiai žinomas tarp 80.000 lietuvių, gyv. Chicagoje. Po jos mirties, jos dukterė Aldona Daukus ir žentas Feliksas perėmė programą. Jie kalba iš savo studijos nuosavame name (72 gatvė ir Maplewood), iš lietuviškos bendruomenės centro Chicagoje.

Aldona, kuri gimė čia, bet kalba puikiai lietuviškai, ir jos vyras, gimęs Lietuvoje, duoda žinias, oro pranešimus, groja plokšteles ir duoda įvairius pranešimus apie lietuviškų organizacijų veiklą. "Mes turime gerą pragyvenimą, nes programoj

skelbiame daugiau kaip 34 sponсорiai", pasakė A. Daukuvienė amerikiečių laikraštiniams, užklausta tuo klausimu. Priedo dar 5-6 mirties skelbimai kasdien. Ši programa duoda ir gimimo dienos sveikinimus.

Kuo moteris daugiausia imponuoja?

Pagrindinis dėsnius yra būti tuo, kuo esi, be jokio dirbtinumo, be apgaulės, be nuduoto kilnumo. Tai reiškia, jog kas yra naudinga kitiems, gali tau pačiai būti kaip tik nenaudinga. Taigi, nevaidink. Apsirenk tinkamai. Svari, tvarkinga ir patraukli išvaizda gali daug padėti. Kultivuok malonų balsą. Lavink pasikabėjimo sugebėjimą. O svarbiausia, priprask tikrai susidomėti kitais, ne savi. Tokie yra garsaus psichologo R. C. Williamson patarimai moterims, kurie gali puikiai tikti ir vyrams.

Stiprina ar silpnina vedybas?

Ar lenktyniavimas su kaimynais bei draugais materialiniu turtu stiprina vedusiųjų gyvenimą? Nereikalausk nieko per daug, nes vedusiųjų gyvenime tai svarbiausia. Tyrinėtojas Robert C. Williamson patyrė, kad gyvenimo standarto, kuriame pats esi lyginamas su prieteliu ir siekimas su jais susilyginti ar net pralenkti veikia neigiamai darnų šeimos gyvenimą. Iš kitos gi pusės nepasitenkinimas esama padėtimi skatina šeimą siekti aukštesnio gyvenimo lygio. Rimta šeima žino ribą, kada to ar to užtenka, kada siekti dar ir geresnių dalykų gyvenime.

Virimo menas

"Amerikiečių virimas" yra tikras menas, kaip išimti maistą iš indų (skardinių, stiklinių ar užaldytų) ir įdėti į lėkštes. Websterio nebijas žodynas

Argi tai teisybė?

Išgirstas posakis viename laikraštiniuose pokalby: "Trumpiausias kelias į moters širdį yra per degtik knygutę".

Nesiskuskime, nes...

"Aš skundžiaus kiekvieną rytą, kai turėdavau keltis labai anksti, iki to ryto, kai aš jau keltis visai nebegalėjau". —

Rasė laikraštiniuose "Traveller's Times".

Laikraštiniškės nuomonės apie Marsą

Viena laikraštiniškė, paklausta, ar ji mananti, kad Marsas yra protingų būtybių, atsakė: "O taip, aš iš tikrųjų tuo tikčiu, nes jos neiškelkvoja 30 milijonų vien tik tam, kad patirtų, ar yra panašių žemėje!"

Kodėl šuo yra geriausias žmogaus draugas?

Priežastis, kodėl šuo yra žinomas kaip žmogaus geriausias draugas, gali būti ta, kad jis niekad neduoda patarimo, niekad nemėgina pasiskolinti pinigų ir neturi uošvienės.

Kiniečių priežodis

Ona Biežienė (kairėje) ir Bronė Kalvaitienė, Chicago Lietuvos moterų klubo garbės narės, Vasario 16-tosios minėjime. J. Kasakaitis nuotr.